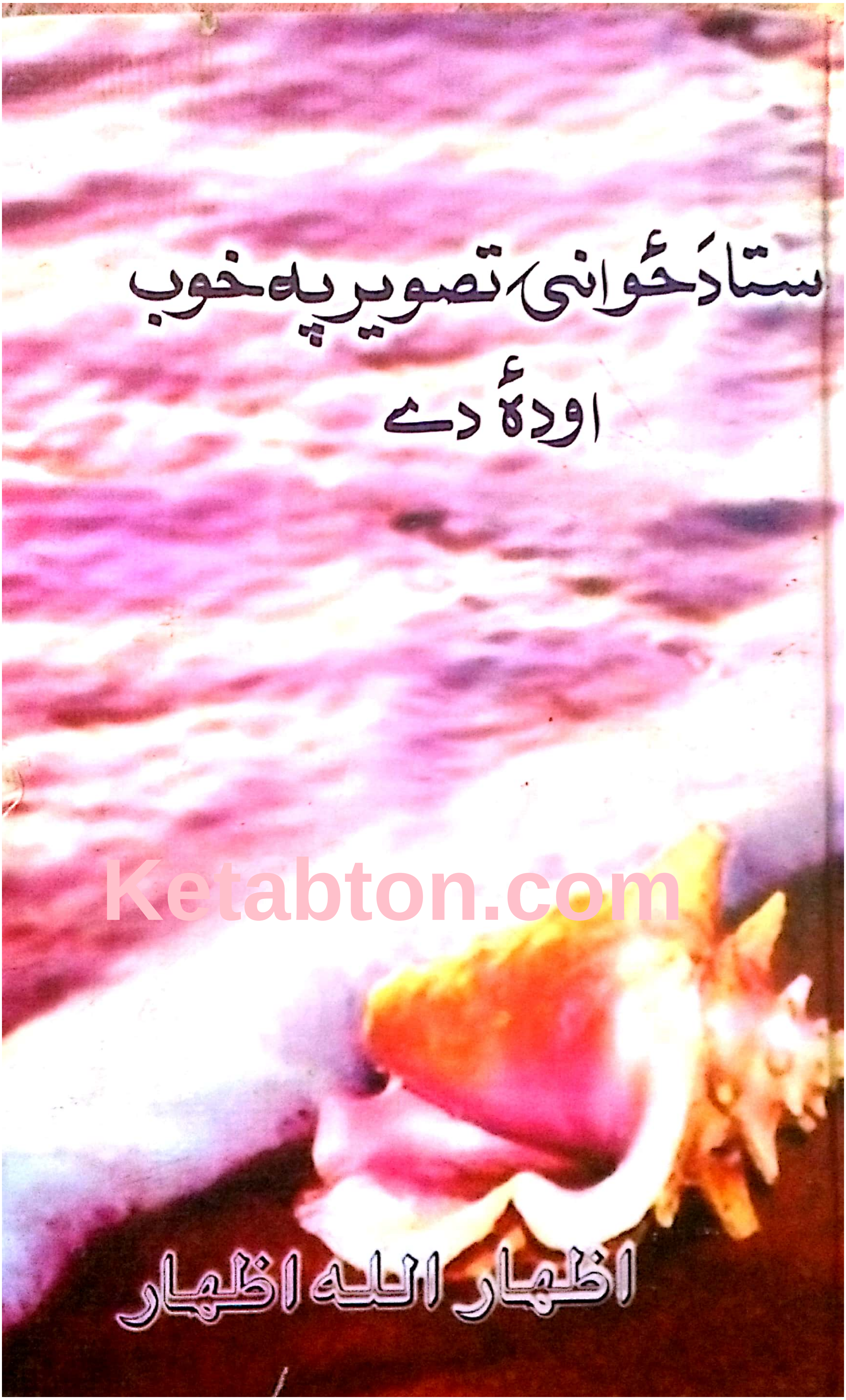

Ketabton.com

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

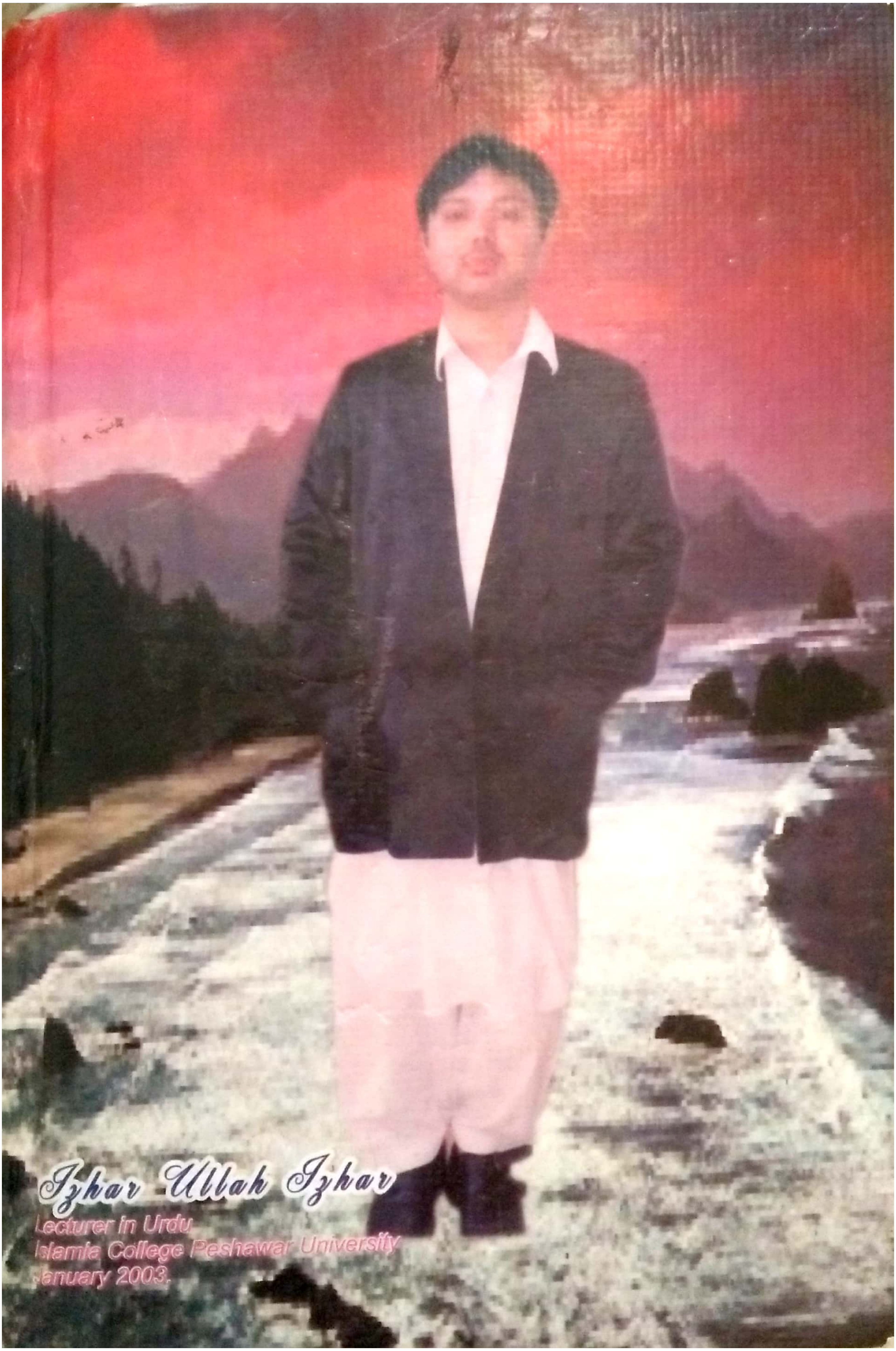

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵۷۱

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

اظهارالله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښځپله مینه باندې حق دے زما

کتاب * ستا دخوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهارالله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داوُد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډمي پښور

قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جانؔ قیسؔ
او دَ خپلې درنې مور په نومونو چې
ساه ساه ئې راته دَ جنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه او دَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایئکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هایئکو

لا تر اوسه هایئکو خپلو ښا ئسته خویونو او سپېڅلو رویّو پښتنه کړه. دې زړه راښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتون قام دَ اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ور او رسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلے کېږي. دَ کوموصفتونو په بنیاد چې یوه معاشره دَ خپل وجود جواز راپېدا کوي. هغه او س کم او زیات دَ پښتنې هایئکو په خټه کښې اغږلے شوي ښکاري. دغه وجه ده. چې هایئکو په یوه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. ښهٔ په نړه دَ دوي په غم ښادۍ او مړې ژوندې کښې شریکه شوې ده. او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نهٔ یوا ځې ځان ځېن ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتنې سیمې دَ ژوندې روایتونو دَ رنو قدرونو، سماجي ښوبنتنو، تهذیبي رویو، او سې ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه دَ خپل زړهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزاګانې جوړې کړې دي . او اوس د هایکو په ساده ساده کېښې د پښتنې خاورې وړې نغمه نغمه راپورته کېږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتنې معاشره کښې د زړونو نه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلی دے هایکو ترې په مکښ مکښ خپله غېږه او په هنر هنر خپلې مرمرینې لیچې راچاپېره کړې دي . او په خپله زورونه لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده . ځکه خو د ځنو نباغلیو له اړخه نه د پښتنې هایکو غندنه بیخي داسې ښکارې لکه سړے چې خپلو پښو له تبر را اوبخوي .

د هایکو په موضوعاتې ارتقاء د خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې د هایکو په هیئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي . هایکو چې د جاپان د اوږد نظم " هایکاګي " نه ځان را بېل کړو نو ګنې شکلونو کښې ئې ځان څرګند کړو . او په خارجي سطحې ئې خپل کښې شمېره تجرباتي تصویرونه رابښکل . ولې د ځینو تصویرونو تجربې او د ځینو تجربو تصویرونه پکښې لکه د کانې د بُت په ځاے ولاړ پاتې شو . او د ارتقاء هیڅ تحرک او تموج پکښې راپیدا نه شو . چې حیثیت ئې اوس د تاریخي حوالو نه سیوا هیڅ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نهٔ دے پاتې شوے. ولې ځنې ارخونه ئې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَخپل پرمختګ سفر دَ دنیا کټ کټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنیا نورو ژبو او ادبیاتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَخپل مزاج او استعداد تر مخه ئې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هیئتي سطحه ئې نور هم کې اشکال او تماثیل مخې ته راوړل چې دَ وخت بدلېدونکیو ساعتونو کښې ځینو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځینو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او بائیللو.

دَ هایکو دَ هیئتي تاریخ احاطه کول یقیناً یو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبیاتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هایکو یو څو نمائنده هیئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هایکو دَ درې مصرعه ایز تعین نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ یو مصرعي هایکو کانې، دغه رنګ دَ دوو مصرعو هایکوګانو هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمایئ کېږي. خو داسې صورتونه دَ هایکو بنیادي هیئت سره زیات سمون نهٔ خوري.

لهذا دَ بقاء په حلقه ئې ځه واښیل هم ډېره ګرانه ده.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته د نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

"د يوې مصرعې هايکوګانې"

ترجمه ۱: يو لوګی ده چې په پارکنګ دا کوږېږي ګوره

(اليکيسس روتيله)

ترجمه ۲: باران په هره کړکۍ

(کوردن ډين سوويل)

،، ۳: د کړه مار د سر اسمان دے زما

(محمد اياز غزل)

،، ۴: د تعبيرونو لار کښې ورک شمه زه

(شکيل احمد ناياب)

،، ۵: خوپلوشې زما د سترګو نظر هم يوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې د هايکو داخلي مزاج پټ پښتونې کوي. تصويرونه پکښې جوړېږي. د فطرت حادثې او د تخيل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې د شعور په سمندر کښې همغسې غورځنګ نه راولي. دغه سبب دے چې دلته تصويرونه يواځې تصويرونه او عکسونه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو د فکر وړاندې منزل او د نتيجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ورسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ د فني تکميل زاويې په نامعلومه لاره کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې شوې دي. موږ نيمګړې نيمه خوا يو.

"دوه[۲] مصرعه ايزې هايکوګانې"

ترجمه ۱ دَ جنورۍ دريمه تاريخ دے
دَ ږمي کوټې لا تر اوسه يخې دينه
(باب بولډ مين)

ع۲ ستا لوږه که مې رانه وړه
زه به خپل ځان په اباسين لاهو کومه
(اظهار الله اظهار)

ع۳ ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
ګني نو اوربه په ټول کلي پورې کړو وما
(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته څوک اعتراض کوونکې داهم اووائي چې دريمنۍ دوه هايکوګانې خو دَ "ياقربان" دَ التزام نه يو خوا ته بېخي دَ پښتو ټپې دي. او که چرته هايکو داسې وي نو بيا ټپه څه بلا ده خو ولې هايکو په خپل ځان کښې دَ پښتو دَ ټپې خوارزه هم لري. ځکه نو دَ ابلاغ دَ اسانتيا په خاطر او دَ تفهيم او وضاحت دپاره دَ "باب بولډ مين" دوه مصرعه ايزه هايکو دَ ټپې په هيئت کښې ترجمه کړے شوه. دويم مثال دَ دريمې په تتبع او مسته کښې راوړے شو البته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه حواله دَ هایکو او دَ ټپې دَ صنفي تفریق په خیال راوړے شوه. چې کني چرته دَ دواړو صنفونو هیئتي امتیاز یو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي. او دا هم چې ځني نادان معترضین په مثال دَ اصل ګمان کښې بیا چرته دَ خپل سر وښتهٔ را اونهٔ شوکوي. او نوي ماتمو نه راجوړ نهٔ کړي.

بهرکیف دوه[۲] مصرعه ایزه هایکو دَ یوې مصرعه ایزه هایکو په مقابله کښې زیات فعالیت په دې لري چې تصویر دَ تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې دَ درې[۳] مصرعه ایزه هایکو دَ تخلیق رجحان منګولې ګلکوي ګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هایکو هم خپل نقشو نه پیکه او تت کړي دي. او دَ سفر نه يې دَ ستو مانۍ ګردونه راتاوُ شوي دي.

درې مصرعه ایزې هایکوګانې دَ هیئتي تنوع او ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتي ورنزدې دي ځکه يې خو دَ تجرباتي پېښو باوجود ښکاره مقبولیت هم موندلے دے. هایکو چې دَ هیئت او ساخت کوم پېژندلي شکلونه ځان سره را اوړلي دي. دلته ترې نه یو څو دَ مثال په طور وړاندې کولے شي. دَ درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپاني شکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووکس سیلابین شکل دے. په دې کښې اووکس چې
د۵ - ۷ - ۵ په ترتیب سره راځي او خپله تخلیقي او
هنري اکائي جوړه وي.
په اردو ژبه کښې د ضروري ذخافاتو نه یو
طرف ته دا هایکو د "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

یا د موسیقي د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا دا نی
سارے گاما پا

مثالونه ع۱:-

خوب مې لیدهٔ څه
نهٔ راته یاد پېږي اوس
شوے ئې تعبیر ته
(قاسم محمود)

ع۲:- بس شو زما وار
مینه وینې وینې شوه
ورکه مې کړه لار
(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷۔ پـه ټال چې ځانګي
ځني زړه ستړي پېغلې
اور ته ور دانګي

(اظهار الله اظهار)

۳۸۔ يو خوب او خيال دے
کارغـه زده کړے کلـه
د زرقې چال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنيادي آهنګونو او صوتياتي نظام سره سمون نه خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې ئې لا تر اوسه د تخليق باوجود هيڅ مقام نه دے تر لاسه کړے. بله دا چې په دريو مصرعو کښې اردو مرو او ولس چې ځايول يا اولس چې په دريو لنډو او بدو ټاکلے شوو مصرعو کښې بنديواني کول يو طرفته يقيناً يوه هنروري ده ولې هم دغه هنروري د تخليق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او يو ميکانيکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم از کم د پښتو ژبې تر حده خو دې صورت تصنع کښې هيڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتيب کښې د تخليق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بيا خو پکښې هيڅ عيب نشته خو دا سې ښکاري چې دا ورته به ښه نه شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور

شکلونه هم ووینئ.

ع۱:
اوښانده
که خوبنه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه

(شکیل احمد نایاب)

ع۲:-
اومنله
زما خبره (۳-۵-۳)
دوب به شې

(محمد ایاز غزل)

ع۳:
ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نه شمه

(محمد ایاز غزل)

ع۴: زما دَ کوربند یان خو دومره هم خاموشه نه وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچي هم حال دادے چې
زهٔ ئې په زوره تخنووُمه خو خندا نه ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶ - ۱۶ - ۱۶)

ع۵: ستوري رانغارم پلوشي کښي دَ ژوند
ستا بنائسته نوم دَ رنګینو لوکو په وزرونو لیکم
چې دَ ورمستو قلم راواخلمه زهٔ
(اقبال حیدر) (۱۱ - ۱۹ - ۱۱)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عـ۶ ، دا د سحر خاموشي

خو د بناخونو منځ کښې شور کوي نن

یوه یو اځي پانړه (۷-۱۲-۷)

(جې. ډبلیو پیکټ)

عـ۷ ، سینې د ګلو د لاسونو سره هم پورته شوې

دا سې ښکاریږي کښې (۱۶-۷-۱۶)

یوه پرده باندې ګلونه راتوکېږي رژي

(روډ ویلموټ)

عـ۸ د لوګونه به ډولۍ جوړه کړم

زه به رنګونه د سپرلو توټل په جرګه د رولم

تا به بوځم لېونۍ (۱۱-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

عـ۹ ځې رانه مه اړوه

لکه د سپینکي شان د اورنه الوتلې یمه

تاله راغلې یمه (ز-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

عـ۱۰ ، اوګوره

زه د خپلو سپو روپه اوږو باندې سورلي کوم

تا سره سیالي کوم (۳-۱۶-۷)

(محمد ایاز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ : دَ پوهریانو دَ ژوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۲-۵-۱۶)

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دَ موضوعاتو یا عنواناتو دَ لاندې ییکلې شوې هایکوګانې او دَ مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتېرېږي چې دَ تجسس فقدان پکښې محسوسېږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دَ ګڼو تصویرونو رنګونه پکښې دَ یو مرکزي تصور څهره رابنکاره کوي خو چونکه داسې هایکوګانې دَ هایکو جامعیت، اختصار او علامتې پېرایې ته زیان ور رسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ دَ نثري نظم په رنګ ځني تخلیق کوونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلي دي. چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنایت نه معرّا وي ځکه دَ پښتنو دَ ذوق تنده پرې نهٔ ماتېږي داسې برېښي چې دَ نثري نظم په رنګ به پښتانه دَ نثري هایکو معماګانې صورت خپلولو ته تیار نشي ولې دَ موضوع ترڅه دَ نثري هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه وړاندې کوله شي چې دَ هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیئتي سفر اندازه تري هم اوشي. او د تاریخي ریکارډ
سمون هم سم شي.

"مثالونه"

۱ع: زه د خپل کور په چت ملاست یم
توره شپه ده د اسمان ستوري شمارم
خو داسي بنکاري چي تري ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

۲ع: د کره مار د پاسه یوسف خان څوک دے
تا ته پته ده چي هغه هم غزل دے
مینه د قالبونو پروا داره نه وي
(محمد ایاز غزل)

۳ع: ستوري زما د خپو بناپونه دي
دا توِل به زه په یو هنر رایوځائے کړم
او ستا د زني خال به تري نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دي موقع دا صراحت هم ضروري گڼلے کېږي چي
په عالمي ادب کښي همدغه رنګ په مشقي ژبو کښي د
هایکو د مخلوط بحرونو تخلیق هم مخي ته راغلے دے
خو پکښي د آهنګونو سمون سم نه دے ځکه
ئې یواځي په یادولو اکتفا کېږي. مثالونه ئې نه شي
وړاندي کولے.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دَ هایکو دَ هېئتي سفر یو څو پړاوونه وو. خو څه ته چې پښتنه هایکو وېلې کېږي. هغه ددې ټولو هېئتونو نه څانته بېل کړه ورځه او خوند رنګ لري پښتنه هایکو متو ازي الاوزان هایکو ده چې هره مصرعه ئې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې تړلې شوې وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې تنګې یا اوږدې لنډېږي نه څکه ئې دَ پښتنو منصفانه ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله دَ پښتنو دَ موسیقۍ سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه ئې هم په پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري دے چې پښتنه هایکو یو اځې دَ درېو برابرو مصرعو تکرار هم نهٔ دے. بلکه دَ یو خاص یوولس سېلابین بحر دَ التزام نامه ده. چې دَ رزمیه بحرونو دې ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دې.

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هېئتي اعتبار پښتنه هایکو دَ خاص یوولس سېلابین ردهم سره څکه او تړلې شوه. چې پرې دَ پښتو هایکو لیکونکیو څان ته اجتهاد او اجماع کړې ده. او په پښتو ژبه کښې چې تردې ساعته څومره دَ هایکو کانو مجموعې مخې ته راغلې دي غالبه او درنه برخه ئې هم په دغه خاص اهنګونو کښې وجود مونده لې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

د پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلې دي. پکښې د ښاغلي اسماعیل گوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې ښنگرې شرنگوي" "کاڼي د گل په لاس کښې خوند نهٔ کوي" او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنگ د ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیې" د پروفیسر نوازطائر "خوې یو نه خپل کلي کښې" د پیغلې ناهید سحر "خپلو خویونو له تعبیر لټوم" داسې د ښاغلي محمد ایاز غزل د هایکو مجموعه "د ښاپیرنو د صحرا وریځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په گوته کړې شوې چې کښې د تخلیق د مرحلو نه راتېرې شوې دي.

د هایکو په داسې هیئت د پښتون تمام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران، ځوانان او پیغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا دارې ده. او دغه خاص یوولس سیلابیزې هایکوگانې پښتنې هایکوگانې کېدل بېځې بې ځایه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوگانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

ع۱، زړه مې تنهائي شي لوخړه اوکړي

پوهه چې اوځکې توریالي د وطن

د خور د سر لوپټه هم خرڅوي

(شکیل احمد نایاب)

ع۲، یوې کوچۍ ته ټکولو ویل

تا به یو ورځ سمندر لاهو کړي

مور دې په پښو کښې اوبه کړوي

(محمد ایاز غزل)

ع۳، د داسې خلقو په ولقه کښې دې ژوند

چې په نصیب ئې د سپرلو زبکه ده

خو بیا هم ځي په اسمان لاړې توکي

(ډاکټر دیدار یوسفزی)

ع۴، څا راته وې چې د سپرلي ورځو کښې

هغه تر لرې ګرځي ساکو پسې

ځکه پټې کښې مې شړشم اوکرل

(اسماعیل ګوهر)

ع۵، د هسپتال هغه منحوسه کړه

مې نۀ هېرېږي چې تا ماته اووې

"خپل ځان مې بایلو ته مې اوکتلې"

(پروفیسر محمد نواز طائر)

(c) ketabton.com: The Digital Library

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶۶: د اخندا کانې ئې فریب وې هسې
د وخت مېچنه کښې دَ ل کېږي مدام
دَ ادم زوی په ماته سپک مه ګوره

(ناهید سحر)

ع۶۷: لوخې چې کچن کښې ګنده پاتې شي
راشي په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده

(ظفر خان ظفر)

ع۶۸: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زامنو ئې وږونه جوړ شي
میاندې په سینې سر ګړا کانې کوي

(اظهار الله اظهار)

ع۶۹: په شرق دې اولګې رسمونه دَ ښار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې مېلو اولیده

(اظهار الله اظهار)

بهر حال دغه خاص هیئت کښې دننه هم ځنې تجربې په نظر راځي - پورتني واره مثالونه دَ معرّئ هایکوګانو په زمره کښې راځي - خو په دغه معلوم چوکاټ او هیئت کښې متقفې هایکوګانې هم لیکلې شوي دي - چې په درې مصرعو کښې ئې ترتیب اوړي

Scanned by CamScanner

را اوړي یا وړاندې وروستو کېږي. د مثال په طور داسې یو ولس سیلابیزې مساوي الاوزان هایکوګانې شته چې ورمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښې تړلې شوې دي. او آخري مصرعه ورسره په آهنګ کښې برابره وي خو معنۍ وي. دغه رنګ اولنۍ او آخرۍ مصرعه د قافیو په آهنګونو کښې داتوله وي. ولې دوېمه یا منځنۍ مصرعه د قافیې نه ازاده وي یا آخري دوه مصرعې د قافیو په لړه کښې سللې شوې وي. او اولنۍ د دغې قدغن نه خلاصه وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې یکښې هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي چې په معنۍ شکل کښې موندلې شي. عموماً ترې دا نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحت ترتیب سره سمې هایکوګانې رانقل کېږي.

"مثالونه"

ع۱ ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کرښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا پسې اوس لا رچېږته شم

(اظهار الله اظهار)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۲: ما پکښې عکس د ښونتوب اولیده
په سوچ کښې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بیدار شومه، ما خوب اولیده

(اظهار الله اظهار)

ع۳: د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راټول را تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په مینځ نیم شومه زه

(")

ع۴: د وخت رفتار لا اودرولې شي څوک
داسې په وړاندې زمانه لاړه شي
چې اینه دانه وانه لاړه شي

(")

ع۵: زنځیر موکې، موکې زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(")

دا حقیقت دے چې یک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار او نۀ بائیلي نو بیا ئې د هیئت د وجود او ثبوت د پاره د هیئې خارجي دلیل جواز نۀ رامېدا کېږي خو د ظاهرپرستو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څۀ د پاره یوه ټاکلې شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

Scanned by CamScanner

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند یوان هم لیدل
غواړي. دا خبره ځکه اوکړې شوه چې د ځینو
جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خیال
دے ګڼي چې هایکو که د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سیلابیز
ترتیب او نهٔ لیکلے شي. نو هغه به بېخي هایکو نهٔ
وي. او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانیان
هم د تخلیق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي. نو بیا
اخر په دوي د اوولسو سیلابونو چیه چیه او
ډلې ډلې پېریان ولې ناست دي. اوس که څوک په
دغه ترتیب کښې ښهٔ معیاري شاعري کېدله نو بیا هم
یوه خبره وه خو داسې هم نهٔ دي شوي. د دغې
هیئت خوښونکي شاعري نهٔ کوي بلکه ناست وي خپلې
ګوتې شمېري او ځان ته ننهړي او اوږدې مصرعې
راپا دوي او په لاس کښې د لفظونو خوږېدونکي او
خویونکي کبانو راښیونو بې ځایه تکلّف کښې خپل
وختونه ضائع کوي. ګڼې چې دې ټوله سلسله کښې
آورد په اُمد غلبه وي.

سوال دا راپیدا کېږي چې په دغه پېرایه کښې
څه شي ته راغلي دي. د شعر په پېمانه څه مقام هم
لري او که نه دا ټول د غیر فطري اوازونو یو فریب
او ریاضتي پېښه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حقیقت دے که جاپانی هایکو پښتو ته راځي نو
د پښتو د دود دستور د لاندې به ئې هیئت، ساخت
او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي. ځکه
چې جاپانۍ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره
اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هایکو تخلیق کوي نو
په هیئت کښې به ئې د پښتو ژبې او د پښتون قام د
معروضي حالاتو په تناظر کښې کسے او زیات خامخا
راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله لمسي یوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسي عناصرو له پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د
فکر نه زیات د خپل مرسین او مرغیچن ذوق جاج
واخلي او د پښتني هایکو د تحریک مخې له دې نهٔ راځي
کښې نو د غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
د ګنګڅرې لاهو شي.

ځني لیکونکي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے
اباسین یوسفزے، ښاغلے روښان یوسفزے، ښاغلے
غازي سیال، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېرباسي ګني چې هایکو د جاپان
نه نهٔ ده راغلي بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په دې ده چې مونږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء نهج معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خورو ورو وراُستو اوکړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل بېښي نشي کېدے. کني چې هایکو به د کاکړۍ غاړې نه را زېږېدلې وي. دا بستایُسلي بناغلي څو دومره پورې وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه را پیدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره تواتر سره د ابتداء نه را واخله تر دې دمه پورې را رسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو لا تر اوسه دا هم نهٔ دي پېژندلې چې د کاکړۍ غاړې څهٔ ساخت، څه تاریخ او څهٔ څهٔ هیئتونه دي. او د کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دویُئلے شي کني چې دا د هایکو اضافي کنټربیوشن دے. چې په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را اووېستلې نو بې ځایه به نهٔ وي. کني چې پښتني هایکو پښتانهٔ د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي ذ ورکو ننداړو تماشو ته راپارولي دي -
(او دا هم د هایکو کمال دے چې پښتانه ئې یو واري بیا
په تپه مئین کړل) .

د " هایکو " او " کاکړۍ غاړې " رایو ځائے کولو
دعویٰ غیر منطقي په دې حواله ده چې " کاکړۍ غاړې "
څه ادبي صنف نه دے . بلکه د اولسي لوبو ټوقو
دوړو ، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت
لري . بل ئې رواج دومره کم پاتې شوے دے چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي . د سوچ
مقام دے چې په کومو داوړونو پیچونو کښې پښتانه
په خپله تېر وځي . نو جاپانیان به تر پښه اخر
څنګه اتر واخلي او بیا به ورله لا د یو ادبي صنف
مقام هم ورکوي . حقیقت دا دے چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاریخ داسې لنډیځ ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقویت ور اورسي . اوس
که چرې جاپانیانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوختل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څیزونو پورې
به اخته . دي لړ کښې د قلندر مومند صیب رائے ده
چې پښتنو لیکوالو ته نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي.

دَ "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" دَ اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې دَ "کاکړۍ غاړې" او هایکو ترمنځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والې پروت دے. چې دَ دواړو دایو ځائے کولو عمل دَ جهل مرکب په دایره کښې راځي اوس که دَ ذوق خاوندان دَ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوګرځوي نو ددغو یاد بناغلیو دَ راجوړې کړې شوې دراې دراپ سین یه په خپلو سترګو اووینې.

اوبیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسیدلے دے چې دَ سیاق او سباق نه یو خوا ته دَ پښتو دَ میتری شاعرۍ دَ خزانې نه دَ دریو دریو مصرعو خود ساخته اکایے جوړوي. او دَ هایکو عنوان ورله ورکوي که دَ بناغلي وس اورسیدهٔ نو دَ پښتو دَ کلهمي شاعرۍ نه به دَ ځـهٔ وړاندې ورستو دَ مصرعو په خارجولو او په ځـهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکوګانې راجوړې کړي. دا ربښتیا دي چې چرته هم دَ علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وي. نو بیا هم داسې ناروا اوناشونې کیږي

خو شکر وړستل پکار دي. چې پښتانهٔ اوس په چا هم په پښتو سترګو باور نهٔ کوي. سائل صاحب ته دي معلومه وي چې هایکو څهٔ د کنجې لیونۍ مینه هم نهٔ ده چې هر کس او ناکس به پکښې دخیلې برخې ترلاسه کولو خوبونه وینې.

بهرکیف د ظاهري هیئت نه یو خوا ته هایکو یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته یو بیله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف هایکو هم د رمزیت، اخفاء، اشارو، کنایو او استعارو په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي. دا صنف د خپل ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږي. او د موجود نه زیات محسوس ته پام ورکوي. دا رښتیا دي چې هایکو یو ادبي صنف دے خو هایکو د یو سپېڅلي تهذیب او کوتلي تمدن نامه هم ده. هایکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے. خو د ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خواره عکسونه راسټنوي کني چې هایکو د متحرکو تصویرونو خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان اخوړ دے.
د هایکوګانو رانه‌هٔ تصویرونه که مونږ له څهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوابونه راکوي او څه رازونه راته وائي نو د
شوترو په سر راتاه څه سوالونه او تپوسونه
هم کوي - هایکو د تاش یو غورځنګ هم نه دے بلکه
د یوې زورورې تخلیقي لمحې او باطني تجربې یو ښائسته
او هنري اظهار دے. دلته لمحې تصویرونه کېږي او
بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان
په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او
د تهذیبونو د زمانو په ټیټ او هسک کښې ورکېږي
او ښکاره کېږي، ډوبېږي او راپرخېږه کېږي او
د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مینه
مینه او یاسي. معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال
کښې په هنر هنر راښکاره کوي.

ددې نه اګاه وچې د هایکو په موضوعاتو سرسري
خبرې او کړے شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي
ژبو د ځینو هایکوګانو ترجمې په دې غرض در
وړاندې کېږي چې یو خو ورته د هایکو د 'افاقي
تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو
د سوچ د انداز نه هم خبر شي - دغه رنګ د هایکو
په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت
او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته
هم اوشي او بیاد پښتو ژبې د فراختیا، ملمستیا، اظهاري

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اوګي او دغه رنګ په دې بهانه د دنیا د نورو ژبو او پښتو ژبې د هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوې ته راوړاندې شي او دا شعور ورته حاصل شي چې د پښتو هایکو ساخت او هیئت ولې د دنیا د نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دي.

د انګریزی هایکوګانو د پښتو ترجمې

ع۱

The baby	ته دې ماشوم ګې ته نه ګورې چې
sucking his Thumb	څو مره په مینه ګټه ګوته روي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع۲

First snow	د موسم واوره وریدل شروع شو
gathers	د انغرې نه ګېر چاپیره ګوره
all in	نن د یارانو محفل ښه ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ع

In a swing	اُخې په تال باندې جوټه اوخوري او
The widening are	بيا راته اوخاندې دَشونډو په سر
of the smile	ډک دَ موجونو سمندر شه زړهٔ

(John Thomp son)

دَ فرانسيسې دَيوې هايکو ترجمه

۴ع

vent dérangé,	هوا ته اوګوره پاکله شوله
on dance al'orage	دَطوفانونو په اوږو الوځي
c'est nuageet dobaTa	ستا لوپټه اودَ اسمان ورځي

دَعربۍ ژبې هايکوګانې او ترجمې

۵ع

دروغ دي ټولي دَ دنيا دا ويرې
که دي رښتيا دَ کائنات اوليدل
دلته لويې ټوله الله لره ده
كذب كل الخـوف كـذب
احـق الحـق فى المعالم
الله اكبر الله اكـبر

(مترجم پروفيسر عطيه جليل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې ځمه راته وړاندې ته ئې
په هره لاره هر کو تېپېږ قسم دے
دَ الله هو يو هنګامه جوړه ده
فی کل مکان انت یا رب
ایٌ زمانٍ ایٍّ مکان
يېزوي الصوت الله هو
(مترجم پروفیسر عطیه خلیل عرب)

دَ فارسي ژبې هايکو ګانې او ترجمې

ع۷

اوښکې مې کمې کمې اوس توئېږي	گریه کم کم است
بلا موده اوشوه زما دننه	از زمانه یا در دل
دَ يو موسم حکمراني جوړه ده	یک رنگ موسم است

ع۸

دانې باران دَ پشکال داسې وو	باران امسال
دَ اونو پاڼې زعفراني شوې تولې	زرد پریده برگ دل
او دېوالونه مې دَ کور راشنه شو	سبز شد دیوار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سندهي هايکوګانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته او کوره هیڅ غږ نه کوي — ګم صم تیا کهسار
خو چې ازار ورسي شو دے نو — ما کهن کي پیتر دسین پیا
اوس د پیرو عذاب انسان دل کوي — صد بن جا ازار

(اقبال حیدر)

ع۱۰

هسې نه خان له تندې اوړنې ته — یاتي جا جهرنا
ورسې له غوندې لمبون خو اوکړه — ګولڅ سان ملي ویندا
نو د اوبو چینه هم دلته کښې ده — منان مرو پیاسا

(اقبال حیدر)

د بلوچي هایکوګانې او ترجمې

ع۱۱

دا زړه مې هسې بې قراره دے کښې — بے قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده — موسم انت و دارانی
د منزلونو سپوري لرې نه دي — دور نه لنت منزل

(پروفیسر غني پرواز)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ ع

زهٔ هم دَ مینې دَ احساس قیدي یم ــــ هم‌ره بشریک آن
دالله که غم که خوشحالي راکوي ــــ درد بخشیت که دشي
هرڅه چې غواړي دَ جانان خوښه ده ــــ یاد یه کو لیگ انت
(ډاکټر علی دوست بلوچ)

دَ پنجابي هایکو ګانې او ترجمې

۱۳ ع

پر پرېږده دَ سپوږمۍ تماشې نهٔ کوم
زهٔ دَ ختلي نمر دنیا ته ولې
دومره دَ لاندې نه نظر اوکړمه
ڈھلدے سائے دے دل میں کیوں تکری
میں بلندی ساں اپنواں کیہہ ویہندی
میں تے یا نن ساں چڑھدے سورج دی

۱۴ ع

خلقو ته ښکې دَ وفا زده کوم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به یو څه دوه سزا ورکوم
میں سبق دینی آں وفا واں دا
میتھوں بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فر سزا میتوں

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مثالونو په رڼا کښې یقیناً چې د ژبو د تهذیب فرق به په لوستونکیو منکشف شوے وي. او دا اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنیا ثقافتونه په کوم نقطه را یو ځائے کېږي او په کوم پړاو بېلېږي.

بې ځایه به نه وي که د جاپان د ځینو نمائنده هایکو نګارانو د یو څو هایکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکیو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړیکې لري.

ع۱۵: اوبه په غځه رابېدارې شولې
نن چې ناسایه یو اوده تلو ته
یو د چیندخې چې ټوپ اوهه

(باشو)

ع۱۶: څومره به ګڼه زړه راښکون دے پکښې
دا د دوو غرونو مینځے کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندي پکښې

(باشو)

ع۱۷: ښځې ورک وومه یواځې وومه
چې مې یو اوچه څانګه ماته کړله
د زړه د خلاصه مې ژړلې دي نن

(شکي)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۱۸ د خاموشۍ راخور جادو دې پکښې
د چیند خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې

(بوسون)

ع۱۹ که د ما بنام تیاره خوره شي نو څه
ا نرګسي سترګې چې اور اوریسي
د زړه په لار کښې مې د ډیوې بلې شي

(بوسون)

ع۲۰ ته د مارغانو وینا واوره کنه
واڼي جهاز هوا کښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپا نه ورکوي

(یاماکوچي)

ع۲۱ ورځه زمونږ په سر اور وروي
د شپې موږ ژړني حادثې د فراق
په کومه لاره باندې تګ اوکړي څوک

(سانتوکا)

ع۲۲ ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم ښکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نه ده

(سانتوکا)

Scanned by CamScanner

ع۲۳، واوره، هوا او د باران شرقا وې
د جدایۍ په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګرې شو مونږ

(اِسا)

ع۲۴، اُف دا سپین بږیرے بوډا اووینه لږ
چې سر وهلے بر وهلے ګرځي
په ادیره کښې تر نه لار ورکه ده

(اِسا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم وائي چې دا نمونې هسې بې ځایه راوړلے شوې دي. خو رښتیا خبره دا ده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هایکو عالمي تهذیب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بیا په دې پسې ایې کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوې دي چې هایکو څومره سنجیده تخلیق دے او د څومره تخلیقي زاره چاودون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هایکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا یو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلې واړه موضوعات وي. ځکه نو په هایکو د موضوعاتو قدغن لګول بېخي ناروا کار دے خو چونکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو دَ هیئتی ارتقاء سره سره دَموضوعاتي ارتقاء نه هم را تېر ه شوې ده نو بایدچې سرسري ذکر یې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ ځه وخت دپاره سپودي خپل اصل ته وَرګرځولي کېږي.

دَ هایکو دَ موجد او باني "باشو" راې ده

"دَ هایکو تخلیق کښې دَ ماشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمېنځه رابطه دَهایکو موضوع جوړه کړه او بیا یې په یوه ننداره کښې دَ کښو ننداره او تماشو سپودې هم په ګډا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو دَ فطرت رازداره اوګرځوله.

"مسا اوکاشیکي" چې دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَهایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق سترګې یې دَ انسان دَ داخل پټ پټو ږو ته ور ستنې کړې. خو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یو ځنګل کښې بدله شوه چې معنی به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غندنه اوکړه. او باشو ته یې دَ ورستېدلو بنګاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بایاشي اِسا" د هایکو تخلیق د زېږنځلي طبقې او د وړو وړو بې وسو مارغانو ځناورو د دردېدلي او رنځېدلي ژوند د اظهار سره اوتړلو.

او بیا د جاپان د جدید هایکو لیکونکیو سرخېل "سي، شي ماماکوچي" د هایکو د تخلیق خوره جوله کښې د فطرت د تماشو سره سره د کائناتو د تکویني نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل.

بهرکیف د موضوعاتو د تنوع باوجود دې ټولو هایکو لیکونکو کښې فطرت او د فطرت متعلقات شریک قدر او موضوع وه. خو په جاپان کښې د هایکو لیکونکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې د فطرت او د فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې رد کول شروع کړل او د هایکو په تخلیق کښې ئې د دغې ځینو نفې اوکړه. د دوي په خیال تېرې لمحې او د فطرت د موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې د ماضي د جاګیر دارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم د جاپان زیات تره هایکو نګارانو د فطرت غېږه کښې د خوب لیدلو عادت پرې نخودلو.

ددې اختلاف په شا د تخلیق د ازاد عمل (Free Imaginative creativity) او د تخلیقي انضباط (serious Artistic discipline) د متقابلو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اوربدلې شي .

ترڅو چې د ښتنې هایکو د موضوعاتو تعلق د نوپښتنه هایکو په دې لړ کښې په ځان لهې قدغن نهٔ بزدې. هاغه توې هلې ځلې چې د پښتنو د ژوند تصویر ترېنه سازېږي. دا ئې په ځان کښې ځایوي. البته اخلاقي قدرونه د پښتو د لاندې نهٔ راولي

د پښتنې هایکو پس ایه چاله هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حیواني خواهشاتو لټون اوکړه . یا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې کوي نو هغه پوهې شه او د هغهٔ خدائے .

زهٔ دلته یو وارې بیا ددې خیال اعاده کوم چې پښتنه هایکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصیرت رازېږولي ده بایده چې رعایت او لحاظ ئې اوساتلې شي. مطلب دا هم نهٔ دے چې د تجربو سفر دې په ځائے اودرېږي . ولې ترڅو چې په هایکو کښې نوې کامیابه او معقول هیئتي تجربه نهٔ وي شوې . نو د بې ځایه اختلاف سنګر پرېښودل عین روا داري ده . او بیا هسې هم د یوې کامیابې تجربې بې ځانه غند نه ژبې ته نقصان وررسوي .

د موجوده پښتنې هایکو کېنه دا هم ده چې خپل

Scanned by CamScanner

ځان او خپله جامه یې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هایکو رانګ د پښتو ژبې د اوازونو، سیلابونو او انګازو ګټورې لحظې دي. پښتنه هایکو نهٔ یوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روایت د اختلاط نه د رازېږېدونکو مظاهرو په ملا سورلې هم خورې ګډیا ده. پښتنه هایکو د فطرت او روایت په ګټهېږدونو پېښه نیو لے د ژوند تر تبدیلې لحظې رانیسي او نوې تنظیمي او هنري ساه پکښې ورپوکې. دغه رنګ ځان له د مخ سره راټولوي.

باید چې پښتانهٔ هایکو لیکونکې د چاپېره ماحول سره سره خپلې تخلیقي چینې او د ځان دننه ربښتیا په پوره هنري پوستوالي او روانۍ سره راپوځائے کړي او د عظمت او رفعت نه هېږېدونکې ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. یقیناً چې هم داسې به کېږي.

په درنښت درناوي

اظهار الله اظهار

لیکچرر اردو څانګه اسلامیه کالج

پېښور یونیورسټي

نېټه ۔ ۲۱/۶/۲۰۰۲ء

حوالې

۱- اظهارالله اظهار — راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي

۲- اظهارالله اظهار — کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي

۳- اسمٰعیل ګوهر — مسکا

۴- دیدار یوسفزے، ډاکټر — نسکورې لیې

۵- سهیل احمد "مدیر" — هایکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)

۶- شکیل احمد نایاب — "پلوشې" غیر مطبوعه

۷- ناهید سحر — خپلو خوبونو له تعبیر لټوم

۸- نواز طائر، پروفیسر — خوبونه خپل کلي کښې

۹- محمد ایاز غزل — د ښائستونو د صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئي مې دا ده چې بنده يمه ستا
بريت اخر اووايه په څه تاؤ کړمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نه ده

❀ ❀

دَ اخري رسول امت کښې يمه
اوس خو زما او دَ جنت تر مينځه
بېخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

څوک به زما له حاله څهٔ شي خبر
یو نوې داغ مې په لمن پرېوته
چې دَ ګلاب څانګه کښې ګل ښکاره شو

❁ ❁

زهٔ دَ چا ملاسته غوا هم نهٔ پاسوم
شین یې ځکه ستا دَ چم لېونې
ما په ازغو باندې راکاږې مدام

❁ ❁

ځې دې دَ ورانې اېښې غوندې دے
ښځهٔ به وي دا چې درته ګورمه نه
څو به دَ ځان سره په جنګ اخته یم

دَ زلفو سيورو ته مې خوب کولو
چې دَ پېغلې ژړا راياده شوله
په سرهٔ غرمه تږېنه راپاسېدمه

❁ ❁

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کړم دَ محبت، چرته چې
دَ رېل پاټلۍ دَ غر سينه پرېکوي

❁ ❁

څومره شرمېږي دَ ښائست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مينې
رانه دَ خوړ اوبو کښې ځان غوټه کړي

بې روزګاري چې مې بچي اولیدي
ویل یې ګرانه بابا غم مه کوه
بیا به ټافیانو پسې نه ژاړمه

شیریني ژوند د شوګیرو نامه ده
خپله ځواني دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ دیوال سیوري ته خوب مه کوه

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوي
خو یو ژور سوچ کښې راګیر شمه زه
پیغلې چې مانه اټوګراف اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ لېونۍ سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړې تهٔ
نو زهٔ به یُم ستا یووِښتمه ښځه

❁ ❁

زهٔ چې ترې لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي دَ کوودر غاړه کښې
ما دَ ګنګا په اوبو اولامبوی

❁ ❁

په یو غورځنګ سره اسمان ته رسي
وه لېونۍ سِېغلې په خوږکښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

په زړهٔ کښې وایم داسې مړ به نهٔ یمه
چې مې دَ سیند څپې تر لرې یوسي
دنګه غړۍ یې نوره هم پورته شي

❀ ❀

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه دَ اوړي دَ غرمې له تاوه
دَ ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

❀ ❀

مینه په ځان ګواهي نهٔ رد کوي
تا باندې څنګه اعتبار اوکړمه
ته خو دَ هر پېغوره تېښته کوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپین لو کاروان ته لارمهٔ نیسه

په شا ستانهٔ کړه نظر وَنهٔ دَ ښکار

څهٔ کور ته څهٔ! چرته سر توره نشې

❁ ❁

او ښکې چې ستا سترګو کښې اوچې شی نو

دَ شپې تیارهٔ مې اندیښنې زیاتې کړي

دَ اسمان ستوري رانه لار بدلوي

❁ ❁

در سره حقې شرې ننهٔ کومه

څهٔ ستا دَ خپې نه مې توبه شیریني

خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

پکار مو نهٔ دي د فرېب رنګونه
د سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په مونږ پورې خندا مهٔ کوه

❁ ❁

مینه په هر موسم کښې خوند نهٔ کوي
په سرهٔ غرمه له کوره مهٔ راوځه
د پشکال تاؤ دې میراته نهٔ کړي

❁ ❁

ستا د قامت سوچ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې د ښار جینکۍ
د سنډلونو په زور قد لوړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ ژړا ارمان دې اوزږې خو
دغه يو څو څاڅکي باران شيرينې
ددې وطن دَ زمکې تاؤ زياتوي

❀ ❀

د سمندر سفر راياد کړه کښته
رانه چاپېره طوفانونه ووخو
دَ ډوبېدو راسره وېره نهٔ وه

❀ ❀

کور کښې دَ سېر اورو درک نهٔ لګي
څوځان دَ ليچانه هم کم نهٔ کړم
دَ وخت درې خمبيره لګي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مهٔ کوه
لاړو دَ سر سپورے دې هم خاوړې شو
دَ کور دالان دې پرېوتی اوخوړو

❀ ❀

دَ یوې پېغلې داېړې ې لوسته
ورته حېران شوم، ما یوه لحظه کښې
کښې برېنډې فرښتې اولیدې

❀ ❀

درد لا دَ اوښکو لار لیدلې نهٔ ده
وژنې مې چې مونږ دَ خپل وجود تاووُنه
لا پشکال بارانې شوے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے
ستا اواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا مزدور په سر وريځې نهٔ شوې

خنکه مَړه شي دَ نسلونو لوږه
هر څهٔ ښهٔ دې تېر دي خو غم دغه دے
زمونږ نه سترګې راپرېوځي هسې

دَ حاسدانو شمېر مې زيات دے بلا
درد چې سېوا شي نو په نيمه شپه کښې
ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

زغلمه څُم دَ پلوشو په اوږو
زۀ ددې خاورې سره مينه لرم
خو دَ اسمان فکر مې هم کومه

✿ ✿

بنګړي دې مات دانه وانه پراتۀ دي
له تا نه زار، راسره ضد مۀ کوه
پرېږده چې فکر دَ روزګار اوکړمه

✿ ✿

زمونږ دَ کلي بې اسر وځۀ شولۍ
کور ته به رسو کنه لار کښې به مرو
هېوې ټرېفک دے او کچه لاره ده

ستي دې ښکرې دَ ځوانۍ تاوونه
ویده چې ښکل دې کړم خوښه اوکړمه
سکروټې نهٔ ږدمه په تشو نړو دګل

❀ ❀

ځوانۍ مې له موره کمه نهٔ وې
خو که زما په کور کښې کوټې وهې
هسې به ژوند دَ خپلې لور خاورې کړې

❀ ❀

ساه راکښې نشته خو خبرې کوو
لکه په زول کښې چې بجلې لاړه شي
او دَ پکو پرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړه درزا دې سوا شوې نه وي
نو بیا د استا غوږونه سره ولې دي

❁ ❁

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د تیلي فون تلی چې اوغږېږي
وړم که څوک ماله په مړې غلي شو

❁ ❁

خوایږه د مینې راپېښ زوکړه هله
چې ستا بانه برند شي شیرینې زما
نو کېږ جاپیږ توري مچې والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېر شې د ښائست یادونه
لکه چې اور د ځنګونه ورانه کړي

❁ ❁

پېغلې ځواني دي، د سپرلي موسم دے
سترګې چې وا ړوي راګوري په شا
اسمان کښې پرق شي د یاران شپه شي

❁ ❁

فطرت ښائست هم د انسان زیاتوي
چاپېره اوخاندې ګلونه د رنګ
د رڼل پاتلی چې د غر زړه کښې اوځي

Scanned by CamScanner

دا نه چې زه ئې وړنګینې نه وینم
خو د فطرت ځنګل وحشي داسې دے
چې شرخانو له پناه ورکوي

❁ ❁

د خدائے رحمت هم امتحان دي کني
چاکښې هم مینه وروولي نشته دے
دا د چینې اوبه چې کوم پله ځي

❁ ❁

خدائے شته مدام د ژوند سندرې وایم
زه د ښمنۍ چا سره نه کومه
ما د خودۍ چینې اوبه څکلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه دَ محبت اووینه
چې دَ درد ځړیکه په اسمان خوربنې
دَ اور ځخې دَ باران څاڅکې شي

❁ ❁

سېلاب چې راوړي دَ ګلونو څانګې
دَ خوشبویو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به دَ کوم تصور په داړ ژوندي یو

❁ ❁

دَ نظرونو تماشې اوخوړې
دَ ارمانونو مې دنیا وړانه ده
تا دَ رنګونو لوګې رانیوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک دَ خوب تعبیر راکوي
باران ورېږي او فصلونه سوزي

❀ ❀

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
چې نه هوا که هم راوالوځې نو
د چا غریب په خونه اورېږي شي

❀ ❀

آ لېونۍ مې چرته قتل نه کړې
دومره خرابه شوه فضا دَ وطن
څوک په رښتیا اوبو کښې ځې نه دیې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم خو خفه کېږې به نه
دومره دې سترګو کښې وحشت ولې دے
ته که د ښکار سپو زغلولے نه يې

❀ ❀

کور ته ورځه رب دې سر تور مه کړه
بې لوېښتې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ د لوښي والوځي

❀ ❀

د ښار مېږمنې خېل خاوند ته وېل
خدائے شته له تا ئې ستړکه هم نه ړپي
ستا د دفتر چپړاسي ما تښکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چې نده مدام کړځي په زور دَ اوبو
ته ترېنه لاس واخله نو هيڅ به نه وي

که در ته غني نه کوم تېر نه اوځي
پرېږده بې خونده دې دي ښه پېښم
ته دَ موکي په زور تمبونه وهې

پېښ نه کلو نشته دَ خور او دَ لور
ددې وطن زلمي خو داسې نه وو
خوک مې دا زهر کړوي وينه کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ په ساحل د سمندر ورک شمه
دَ درد دَ زانګو سیل راوالوځي او
دَ اوازونو په مړی غلي شي

❁ ❁

دومره اوچت ټوپونه څله وهې
زما خبرې ته هم غوږ کېږده لږ
څوک دې الوړے اوږنده نکړي

❁ ❁

دَ سر پروا مینه کښې نهٔ کوم څو
دومره زما قتل اسان مهٔ ګڼه
زهٔ څه ویستلې اوږه هم نهٔ یمه

Scanned by CamScanner

پروت که د سلو پر دو شانته یمه
د نظر پرق به مې در اورسوي
هوار د تندر په اوږو الوځم

❁ ❁

د خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړه خو چاود نه دی

❁ ❁

اوس خو به ستا ده چې راځې او که نه
شیریني ته چې مې په څنګ کښې نه ئې
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوزوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمس اووتل
مهٔ خوشحالېږه لېونې که په مونږ
اسمان دَ کاڼو باران تهٔ وروي

❀ ❀

څه ته مې زهر خوړوه ويته کښې
خو چې زما دَ مينې زور اووينې
مرګ هم دَ نيمې لارې ستون شي زغلي

❀ ❀

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګډا کوې په ساز دَ مينې
څٔی چې سواره شو دَ هوا په اڅکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اوواړم
د کمتو کور دې زړه د کاڼي کړلو
مینه اوس تا باندې اثر نه کوي

❁ ❁

شیرینې مه څه د هوا مخې له
چې ستا د زلفو خوشبویې شي خورې
په اور کښې اوسوزې وړمې د کملو

❁ ❁

زړه به بلا بلا مزې غواړې خو
طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر
د خپلو زلفو دام کښې کېږه نه شې

Scanned by CamScanner

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
رانیسي ولې د اسمان لمنې

❋ ❋

د غټې غوښې نه پرهېز کوه لږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه د قهوې پیاله کښې

❋ ❋

د خودداری د اسمانونو مینځے کښې
ځکه زنګین مه جوټې خورمه زه
چې ما جوټه د چا خوړلې نه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومې
د خپل رفتار تېزې د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونه شلوې

❀ ❀

د زړه د درد منزل ېې سر ځنګه شي
مينه روانه د اوبو غوندې وي
ژوند خو د داورې چم دے زر ويلې شي

❀ ❀

په سمندر کښې دړن مړن شي غرونه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړه مې د کاڼي په رنګ ټوټې اونه چوې

Scanned by CamScanner

يمه ژوندے ستا دَ ليدو په اميد
وې دَ نمر دَ پلوشو سپوږمۍ هم
تيارهٔ چاپېره په ګودر خوروي

❁ ❁

اوس پخپل وس پخپل اختيار کښې نهٔ يم
ما چې رنګينې لوپټې اوليدې
دَ زاړنو سېلځان سره يوړمه زهٔ

❁ ❁

ستا دَ بناګښت لمبې مې مړې په زړهٔ کښې
خپله پسته سينه کښې زور راکړه لږ
دَ ژوند دا شور مې چرته کاڼے نهٔ کړي

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شیرینې
شفق شفق څادر به تا غوړوي

❀ ❀

تا چې تر منځه لوېښه اوویسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته به فانوس زه به ناموس پسې ځم

❀ ❀

پوه یې شو مه اوس چې پښتنه پېغله یې
مات چې کړل ما ستا د زندان سیخونه
تا د پیشو پښې به ما خښې کړې

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم

زهٔ لا په دې فرېب کښې ګېر ومه چې

دَ واورې غر لا وانوستلے نهٔ شي

❁ ❁

کله ګونګېږې دَ سندرو ژبه

ډېر که ئې غرونه په شا اوتمبوې

اودرېږې نهٔ دَ آوازونو سفر

❁ ❁

زمونږ دَ کور چت که راڅڅي په مونږ

شکر په دې خبره هم اوپاسو

چې په تالا مېدان خو پاتې نهٔ يو

له حده نه نه اوځم خو څه اوکړمه
د هاغو نرمو ګلورینو شونډو
جوته چې اوڅکمه جوته جوته شم

❀ ❀

او درپسې به د قیامتونو سفر
خو چې په کور کښې جینکۍ پیغلې شي
اواز د تندر غورځیدو واورمه

❀ ❀

څنګه شي ختم ازمېښتونه د ژوند
چې یارانو نه د سپرلو کښې نو
یوسي شیبې د لوکو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګې ته لاس په څهٔ اوښایم
ستا د تندې ګوښې لیدلې دي ما
زما د لاس کرښو کښې هیڅ نشته دے

❁ ❁

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په ډانګ باندې بیلیږي که نه
دې کښې یو پلار په ځې ډزې اوکړې

❁ ❁

لا د ادراک منزل نه ډیر لرې یُو
یو نسې سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د قتل تور در پورې مه شه
ته چې په کړسه کړسه خاندې جینۍ
پام کوه ماته زاتر غاړه نه شې

❁ ❁

کړې مې یوازې د مابنام تیاره کینې
چې خپل غرور تر پښو لمبه پورته کړې
بیا مې په سر د غرمه کښې سپورۍ نیسې

❁ ❁

دا چې د غر په څینه څه شوې دې
ستا د پېښن پښو شرنګ راوړینسيا و
بیا مې تر لرې انګازې خوږوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزالېو سترګو
د سمندر د شور بنیاد ایښی دے

❁ ❁

ستا نه قربان شمه زما شیرینې
تا چې زما په شونډو خوله ایښې وه
هاغې یوې لمحې مې ژوند خاوري کړو

❁ ❁

د موسیقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرین خیالونه
د ژوند رنګونه، تصویرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے دَ اخترونو په خوند
کشتۍ کښې ځې، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سینډ په غاړه ناست پاتې شم

❁ ❁

دَ سروې اونهٔ چاته نهٔ ښیتېږي
ده قدرمنده په دا حال، کښې نو
نهٔ خو میوه نیسي نهٔ سیورې لري

❁ ❁

څه چې دَ ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چاپېر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ جزیرو مینځ کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د راتلو ښکالو خوره شوله جوړه
دي چې د ټول کلي غوږونه ولاړ
د زړهٔ درزا مې نوره هم تېزه شوه

❁ ❁

جوړه تېره توره د نمرخېږه شي
راشي په منځ اوشلوي تال د بوډۍ
د پسرلو باران مې لا زړه وي

❁ ❁

د شين اسمان باران په شرق اوګکه
په کومه ورځ چې د ګېدړ وادهٔ وي
ښارسې په سر دې اوښهٔ وينم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منه اوږده باڼه دې مه پرېږدوه
ستا شاهيني نظر چې پورته شي نو
وايم که باز چرته مرغۍ اونيوه

❀ ❀

زه مختورن نه يم شيرينې زما
د اوښکو پرخې مې ستوري هم تت کړي خو
تورې چشمې په سترګو کړې دې تا

❀ ❀

خپل احساسات مې په غور څنګ داسې کړي
چې د سرخکو سېل راپورته شي نو
زه د اسمان غاړه کښې والوځمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیریني څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سیند وتو روانې لیدې دي

څه که یاران پرې د سپرلي ورېږي
چې د غرمو تاو ترېنه رس وېستې وو
د هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

څوک هېر ولې شي د ژوند حادثې
هوا چې نسي پاڼه هم خوزوي
وېرېم که جونګړه مې طوفان یوړله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وائي منمه چې سړې ئې شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولې نهٔ شم
ستا نه خو ستړکه دَچا هم نهٔ ړېي

❁ ❁

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو
بې وجې خنګه چاته لاس وا چوم
اوس خوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

❁ ❁

د هر لوے عذاب دے دَ احساس محرومي
زهٔ خوشحاله ستا لار کښې ولاړ نهٔ ومه
تا دَ موټر لمارن په څهٔ اووهه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
څه اے ښته له شرم نه اوبهٔ اوبهٔ شم

✿ ✿

دَ تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنوکي اونیوه
نو دَ بناسُت رنګونه ټول والوتل

✿ ✿

جوړه کړي قیامت دَ لوپټو الوتل
ستوري راکوزشي دَ ګودر په غاړه
او دَ اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوځ کښې شې ورکه چې وریاد شمه زه
ریموټ په لاس کې وې ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لیونۍ

❁ ❁

که دې په زړه کښې وې ارمان د مینې
هلته راځه په بهشت ته بیا ځیرته چې
د پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

❁ ❁

د سمندر طوفان مې ځان سره وړي
ستا نرګسي سترګې را یادې کړمه
پورته د ستورو چم ته اوخېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❀ ❀

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کښېنې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمې تیندکه مه دَ صحرا شګو کښې

❀ ❀

ځان را برښېره کړي دَ زړونو درزاء
دَ محبت آواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا وراني زموږ سندرې

Scanned by CamScanner

کاږهٔ ځاپونه دې زما شيرينې
نوې دلدل کښې دَ ژوند ځخه نه کړې
ځې رانښکاره کړه چې يو لار را اوځي

اوښکې خو کاڼو کښې هم لارې کوي
خو چې نرمې پکښې را تغسله ذره
دَ اوچې دم دے څوک ئې څه اونيسي

ذرهٔ ئې يو درز کړې چې دَ کلي غريب
بکړې تک وهي اور اولګوي
په نيمه شپه چرته قيامت رانشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک ورکول خو وي فطرت د لــړم

خدای شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا

د دې لوړخه فرښته خو نه وي

ساه چې د وختاجیس ته راکاږي څوک

داسې د زور سیلۍ را والوزي چې

په بله واړوي د چم کورونه

کاڼې د غرۀ له سره اورغړوي

چې مځ په لاندې ځي کورونه وران کړي

خو د طوفان د زړۀ نه تاؤ نه اوځي

Scanned by CamScanner

تهٔ چې د سېند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما تسیینې
خو که سېلاب راغی نو بیا به څهٔ وي

ښځو ته اوګوره چې واګې شلوي
د کټ په لنګه کې بورقه پرته وي
په یوه خېمه کړځې په ټول کلي کښې

خو ښه دې خپله خو وېرېږمه زهٔ
تا د کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ د یوې خټې نه ټول لوښي دي

ستا توري سترګې څنګه هېرې کړمه
ما د زم زم په اوبو هم او وينځمه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

زړهٔ چا ته سپک کړمه شيرينې زما
د راز خبره درته ما کوله
خو ستا د خولې بړغولے هم نشه دے

څوک هم د ژوند په خوږو پوه نشي هيڅ
لکه د ګلي د تماشګي مزدوري
څه د اوړو څه د بوټو اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چې پرې شل کاله خوارۍ کړې وې
هغه تصویر مې کباړي بازار کښې
په یوه نیمه روپۍ واخستو نن

❁ ❁

تپوس کوه مه، دَ خُوانۍ دَ مینې
خو په سیلۍ کښې بادیوه اوخته
او دَ یو چیک سره ئې تار اوشلوُ

❁ ❁

زما په خپل زړهٔ باندې وس نهٔ رسي
خو چې د رحمه ستا دَ چم په اړخ
تهٔ دَ هوا خپو کښې زنځیر اوتړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک شي عذاب دَ اسمانونو په لور
لمسي چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي
ستوري مې وریت کړي په چابک دَ رڼا

❁ ❁

دا دَ فېشن جهالت هم اووینه
اُ چې الف ته هم کوتک وائي تل
دَ کتابونو ستهال کښې ګرځي مدام

❁ ❁

خوب ته مې نهٔ پرېږدي دَ تن زخمونه
ژوندے احساس مې تر سحره پورې
دَ ستومانه ویښتو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسي دَ الفت سادګي
زړ درله جوړه دَ اوړو پوزه کړي

❀ ❀

سمېږي نه زمونږ دَ ښار جينکې
که ترې چاپېره ديوالونه تاوُ شي
اوخاندي زړ دَ کور کړکۍ ښېړ ته کړي

❀ ❀

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره رنړا شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
اووایې رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

تل مې تېر باسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زه په شینتغه ښځه واوړېدمه

وایم چې ښکل دې د تندي ګونځې کړم
زړه کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

راته رایاد ستا د لمبې خوانږه کړي
اوس چې د هر چا ټیلي فون راشي نو
خدائیګو زما د زړه درزا تېزه شي

❁ ❁

شیریني زړه دې لاندې باندې نشي
اې چې توتي تمانچه کړ ځوي
خدای شته ویرېږي له هاګۍ د ډزه

❁ ❁

ستا د خپلوۍ ارمان مې هم اورڅېږي
خو ساه چې اووته د ګل د زړه نه
نو سر تور سر مې خوشبوۍ اولیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدلے نهٔ شي دَ بنائُست رنګونه
تهٔ ګوره ګے ئ دَ فطرت لاسوکښي
دَ موسمونو په فریب تېروځي

❀ ❀

یوه لحظه چې هم هوا بنده شي
دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي
ما دَ خُشکل طوفان کښې مهٔ ګېروه

❀ ❀

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي
دَ محبت یوه نازکه خندا
له تاترې دَ سره هم پورته ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته څو چغې هم ګونګې شي په خوله
د اوازونو دا ويجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوهوي

❀ ❀

څوند کوي څومره سوزېدل مينه کښي
چي سروې پېغلې مې نامه اخلي
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❀ ❀

څوک به دې اووړني د خپلې ويرې
او به خورې سر چي ازمرې نه يې ته
هسي غرمبېږې د لومبې بچيه

Scanned by CamScanner

خداے شته هیڅ ته ملامته نهٔ یم
که دَ مینې په تول روان یمه خو
دَ خپل رفتار سلسله نهٔ ماتوم

❁ ❁

داسې دَ هر ستوري لټون مهٔ کوه
پام کوه کور دې غرغنډې او نکړې
او رونه ګرځې دَ رڼا جامه کښې

❁ ❁

دَ فطرت ناوې څومره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي دَ نمر پلوشې
په چا رڼا کړې، څوک به اور سوزوي

ستا خود سرې خو په ما سرګرځوي

که چنګنړي ته هم کوږدن شولې ته

په چم څلت کښې په حلوه اووړشم

بشېرازه پېغلې دَ واده نه ورستو

خوند داسې وارړوي تپوس مه کوه

لکه کتهوې کښې چې کبان پاخه شي

حد ماتول وي هسې ځان ورکول

آخر به ماته شي یو ټز به اوکړي

څو به هوا په یو کڼهې کښې پوکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل چاله ورکړه دا ښځې غمېږه کښې
دَ خاورې خوند زما په خوله کښې دې لا
زهٔ ستا دَ کوڅې په خوږو خوبو کوم

❁ ❁

اوس که څهٔ وایُم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت نګوي
څېله خندا دَ ګل په وس کښې نهٔ ده

❁ ❁

نولے چې مار له په مرۍ غلے شي
دَ غوږ پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دَ فطرت لاسو کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نه شي د خوانۍ زورونه
د سمندر دا کم ظرفي اووينه
په يو غوړځنګ باندې اسمان ته رسي

❀ ❀

چې د بچي ژړا راياده شوله
زه ستا د لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشړه

❀ ❀

مسافرۍ دومره اساني نه دي
چې څکو ونو کښې د ژوند راغله نو
سپوږمۍ ته ګوره نيمه پاتې نشوه

Scanned by CamScanner

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم پر وسپنه د اسمان د لاندې
لارې په ما باندې چلې جوړوي

لوټه مې مه د دلاسو پر خرېب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
دالله غلبیل کېږي اوبه مه رانیسه

چې معمولي تبه په ما راشي نو
وینه مې ناسته د پالنګ سرته وي
په سر مې ټوله شپه زورونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو قید کېږي نهٔ راځي عشق
که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څهٔ
مراوي لا نهٔ دي ستا دَ یاد ګلونه

❁ ❁

د ښائستونو ئې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بیا شپې رڼوي

❁ ❁

ما ئې تر مېنځه روغه رانهٔ وسته
زهٔ دواړو ډلو څېل دښمن ګڼلم
لاړ په پردي شر کېږي سراوخوړهٔ

Scanned by CamScanner

یو دردېدلي پښتون ماته ویل
ما دَ مرانې انجام هم اولیدو
ځکه ویښ یم مه دَ ځپل سپوږي ته

❁ ❁

خدایه شته چې مرګ موهم وړلے نهٔ شي
چې مو شیندل سرونه، لارکښې دَ حق
دَ کربلا تاریخ مو بیا نوے کړو

❁ ❁

راټیټوم دَ اسمانونو غرور
په سر مې توره اوښانده دهٔ خو
دَ سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهٔ دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ غرېب صحرا کښې نهٔ تېرېږي
زخمي احساس په اخر چرته اوږم
ستا دَ تصوير ستر که رنده اوخته

❁ ❁

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شیرینې زما
تازه هوا یه اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پورې شوه

❁ ❁

شیرینه دا هم اوربدلې نهٔ شي
ورته چې وېم زما برقې خوبنه ده
زر شو نړې او چې ئې انګړ ته اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیامې سپوږمۍ تندرنیولې ده جوړ
پړده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولې

❀ ❀

ځان ترېنه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم ارام ته نهٔ پرېږدې ما
زړدې وادهٔ شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

❀ ❀

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته دَ ژوند
باران چې راشي نو طوفانونه اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه
چرته په خر باندې هم ناست نهٔ دے خو
وائي جهاز کښې مې سورلي کړې دي

❁ ❁

دَ پېغلتوب پېچې راپارې نهٔ کړې
بلا موده اوشوه شیرینې زما
چې هر و خوله مې په خوله اېښې نهٔ ده

❁ ❁

دَ ناوې توب نخرې دې نهٔ منمه
مهٔ وینه پلار کره دَ تلوخوبونه
اوس خو دَ شلو بچو مور شوې نهٔ

Scanned by CamScanner

اَ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ ښه ګڼي
خو ازادۍ ئې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ اووائي بام ته رسي

❀ ❀

هاغه خوبونه ما ته هېر نه دي لا
لاس چې به تا په سينه کېښودلو
او کوڅو چرګو به هاکۍ شاربلې

❀ ❀

نور مې ماتم په بې وسۍ مه کوه
ستا په ښېو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستورې په ما پرېوځي

که ئې ګواښونه دَ نظر ليدے وے
نو مشرانو به وهلے نهٔ وو
جنګ نهٔ بايلے نه ګټلے بنهٔ دے

❁ ❁

نهٔ مې رانيسي او نهٔ ځان راکوي
دَ مېدارۍ لور ده شيرينه زما
پړے راسست کړي پړے راکاږي بيا

❁ ❁

چې خپله نيولے راته او درېږي لښ
نو دَ بنا سُست سپړلي تلوار اونيسي
خانه به وشي چې رته کړه اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېسې سیند خوځان کوله نهٔ شم
یوه دَ مینې سند ریزه ځنې ده
اوبو را اوړې وه اوبو یوړله

❁ ❁

شیرینې څومره زړهٔ رانیکون وو پکښې
تا مې مره باندې چارهٔ رانسکله
او ما دَ نوې ژوند تصویر بنکلوُ

❁ ❁

سوچ مې کاوُ څومره بې رحمه دے ژوند
بر بیوکه مې کړې دَ سیند په سینه
بیا راله یو لحظه کښې سر ماتوې

Scanned by CamScanner

رنګ رنګ ګلونه مې راوړي دوخو

چې ته راغلې نو شين يې زما

کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

❁ ❁

څه خوندور د مينې جنګ دے کنه

زه چې ترې پورته په کوټه اوختم

ا د اشکنو مينځ ته راکوزه شوله

❁ ❁

د ځې سرخې مې په اوبو لاهو شوې

داسې بدل کړم ازمېښتونو د ژوند

لکه چې سرو سره پاره اوکي

منافقت د زړوند وژلمه خو

نن چې ماشوم بچي په مخ بنګل کړمه

ما وے که مانه فربنته جوړه شوه

❁ ❁

د چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ

چې ورله مخې له مرغۍ ورغله

ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

❁ ❁

بنهٔ ورته په ده خو غږ نهٔ کوي

اُف د کوچوان کاکا ټانګهٔ کلي کبې

هره ورځ څومره حادثې زېږوي

هر یو امکان مې د خپو لاندې دې خو
چې ستا اوږده بانه را برنده شي په ما
د خپل ایجاد لاره کښې خنډ جوړ شمه

❀ ❀

د لوکو مینې مې ژوند خاورې کړو
چې د رنګونو تماشې له تلمه
نو د بنائست کلي کښې سپومات کړمه

❀ ❀

لوبې کوه نښتې درته غږ نه کوم
ستا د فریب فریب بنائست نه لوګې
زه دې د ژوند په حقیقت پوې کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېم که څوک ماته اوازونه کوي
په نیمه شپه رانه خوبونه تښتي
بیا به پېریان بوتل کښې نه بندوم

✽ ✽

چې مې د سترګو نه راغلې وو خو
چا راته ووېل تا ئې صفت کړے دے
ځکه په خپل تصویر مئین شومه زهٔ

✽ ✽

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مخه نیولې نهٔ شم
ځم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زه د خپل ځای نه خوزېدلې نه شوم
ستا پېلتانه مې ځکه ملا ماته کړه

✿ ✿

ناوې زما مانه خوشحاله څه شي
کش چې شي تېزه مې درزاء شي د زړه
د ښاپېرو وطن کښې ژوند تېروم

✿ ✿

خپله خپل ځان راتولولې نه شي
د اباسين څپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولیدل

Scanned by CamScanner

خدای شته په تا پاندې مئین یمه خو
مینه د نورو سره څکه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❁ ❁

ستا لوپټې څان کښې را نغښتې یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا اووینم

❁ ❁

زۀ سر د لاندې راګوزار نۀ شمه
نن د ژوندون د کوهِ قاف لارو کښې
ستا د وجود خوشبوی رقص نکوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په لېو کښې اوبه راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زیاته شي

✿ ✿

وائې دَ خپل زړهٔ نه مجبوره یمه
که ته مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زهٔ ښکلوم

✿ ✿

دَ سپو نه ځان خلاصول گران خو نهٔ دي
بس یو هډوکے ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنگونه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

❀ ❀

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکرېږي به بیانهٔ غواړمه

❀ ❀

زهٔ به دَ څهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا رواکارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه به کښته شي زما
بیا د سیند په سر هوار ګرځمه

سمندر رونه مې خوځېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلې نه شې

زه چې د خپل ښکي ژړا اووینم
هیڅ په ځان پوې نه شمه پاسه زر
ځان د مور غېږې له وراورسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما

زه نه ولي یمه نه پیر فقیر یم

زما په قبر دې میلې نه لګي

❀ ❀

لمبې دې د مینې په خوند پوے نه کړمه

ستا نازبینتو ب له سره خلاص نکړي ما

پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

❀ ❀

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر

لمغي سپین بږیري مزدور ماته ویل

د لوږو ګمټې ته خو لاس نه نیسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده یوه
اوږي .بچي چې مې په خوب اوده شي
لاړې مې تېرې شي زه ساه واخلمه

❁ ❁

واڼې زه خپل پالنګ ته ځان رسوم
نوره بېخي ایسارېدلې نه شم
ستاسو کتو نو کښې کتمل شوي دي

❁ ❁

زه له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چې ته اوتښتمه
خلق مې وژني که رښتیا وایمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته دَ کور لاره هم یاده نهٔ ده
تا چې ورونه دَ زندان لرې کړل
اوس به دَ زړهٔ دردونه چرته اوړم

څهٔ که دَ شپې دَ بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتللے نهٔ شي
زهٔ ستا دَ سترګو په رڼا پسې ځم

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے
څوک چې له غاره دَ نفرت راوځي
دَ محبت توره ئې سر غوڅوي

Scanned by CamScanner

را باندې پوې ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه ئې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❁ ❁

تا ته ګناه نشته شیرینې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې دَ ژوند
چا په توده زمکه قدم ایښے دے

❁ ❁

دیو اکائي ده ټول دَ مینې جهان
اوږده بانه چې اور کې پاسوي
ستوري په نیمه شپه اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه دانه اونهٔ ځي ویرېږمه زهٔ
چې ستا تصویر سره خبرې کوم
مانه زماد زړهٔ درزا، هسې ره شي

❀ ❀

ځان چې په ماهسې کوڼ کړے دے تا
اخر به خپله لاړه واخلمه زهٔ
تر څو به تاته اوازونه کوم

❀ ❀

چې ئې د زنې خال ته ګوتې نیسم
شیرینه ما باندې راسره غونډې شي
وائي زهٔ سپینه یمه تورهٔ نهٔ یم

Scanned by CamScanner

زما تصویر ته په ژړا کښې وائي
د تورو غرونو پناه شوې یې خو
ستا د راتلو خوبونه اوس هم وینم

❁ ❁

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې
راسره غم شو ما ویل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اوکړې

❁ ❁

ګڼي نو ما به څه څه نه وو کړي
خو د رشتو مېنځ کښې راګېر داسې یم
خوب هم پخپله خوښه نه وینمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب به دې روغه کړي شیرینې زما
ستا بیمارې که ډېره هم لویه وي
د رب د فضل وړاندې هیڅ هم نهٔ ده

٭ ٭

د ذهنیت نهٔ خبر یمه بنسه
رقیب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اُکر بتی بلوي

٭ ٭

زهٔ به ورځم د حاد ثو مخې له
که مې د ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلې نهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي دَ دروغژنو ربښتیا
چې په اسمان کښې بجلي برق اوهي
نو طوفاني شپه توره هم درنه شي

❀ ❀

څسې نه تورې په لمن پورې شي
ځنو کورونو ته هم سیئب اونګي
چې دَ اوبو وتلو لار بنده شي

❀ ❀

کومه ښکلا دې وایه اوستایمه
ستا اننګي چې مړاوي مړاوي شي نو
دَ موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور د سپرلو په ذکر نه ستړي وځم
واړه رنګونه چې راټول شي په ځلے
نو ترینه ستا یوه ادا جوړه شي

څه خپله لار نیسه پروا مه کوه
مانګے چې ځي د اوازونو په لور
نو سمندر ترینه کشتۍ ډوبوي

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې غښتي د حالاتو شپه نو
چاپېره پړق د اورکو اوویم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د بدن ورېږمې دې ښکل کړمه نو
بیا د ګلونو بڼ کښې نه ځانېږم
ما لوګې ځان سره والسوزوي

❁ ❁

داسې د ګلې د چینې په غاړه
چې ستا ښائست داله اواز راکوي
زما سندرې به کونګې ځنګه شي

❁ ❁

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
د قربونو مرحلې غوښې کړه
چې زوړ پرې راشي نو اواز به کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ ګلي او دَ ښار فاصلې
کمځې پرانستې ځینکې را اوځې
او طوفانونه سر راپورته نهٔ کړي

❀ ❀

نمائشونه دَ جلوؤ مهٔ کوې
زمونږ دَ ګلي دا ګڅه کورونه
دې طوفانونو ته دَ تېښکي نهٔ دي

❀ ❀

څوک تر ښه ستر ګې پرانستلے نهٔ شي
زمونږه چم ته دَ سندرو په ډاډ
هوا راوړي دَ لوپټو سېلونه

Scanned by CamScanner

ته چې ریموټ باندې چېنل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راګیر شمه زهٔ
دا سلسلې دې رانه ورکه نهٔ کړې

❁ ❁

اوس مې تصویر هم پېژندلے نهٔ شم
پر دو درشلو مې نظر یوړلو
زهٔ دَ خپل کور په دروازه تېروځم

❁ ❁

اُ دَ باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما دَ کور زنځیر شرنګوهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اک یوازې ناست یمه زه
د کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نږدي

❀ ❀

اووایې ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
ځم چې کونترو ته دانې واچوم

❀ ❀

بې شکه ته یې زما وهم کنه
خو زه په هیڅ هم باور نه کوم
ما د ګنجې لاس کښې ګومنځې لیدې ده

Scanned by CamScanner

ما په مرګ د غوا چپاړهٔ را ښکله
خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړو نو
خدای شته زما نه کلمه هېره شوه

❋ ❋

زهٔ به د درېو پوړو هندسې شمارمه
تهٔ که د خپل مدار نه اونهٔ وتې
د خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❋ ❋

وایم چې شل ډزې دې زهٔ اُولم
توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې
بیا ترې د سر خیر و نه غواړې څله

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بس ته په اخلاص راسره مینه اوکړه
زۀ په ګواښونو درکو نۀ مرمه

❁ ❁

زۀ په الوتې لوګي پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما دَ مرغۍ خوله کښې مُلخے اولیدهٔ

❁ ❁

اوس مې دا خور وجود راټول څنګه کړم
چې ځانګې پکښې ولاړه وې ته
نن مې هم هاغه ائینه ماته کړه

ذرې ذرې شې د ښکارې ټوپکه
ساګانې اوځې له تنګو پېغلو نه
تهٔ چې د زړونو په سېل ډزې کوې

خدائے شته چې ځان به په خمار اوچېم
خوکه مې یاد وې د ښائست مېن منې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نهٔ ږدمه

هر څهٔ چې کېږي خو لندن ته نهٔ ځم
د خپلې مور یوې خندانه به زهٔ
دغسې شل شل پي. ايچ. ډي. زار کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حادثه هم معمولي خو نه ده

پېغلې چې ما سره تصوير ويستلو

ګوره زما ګېره کښې ژړل ختم شو

❁ ❁

ګام تر ښنه ځنګه په خفګان واړوم

لکه دښت مې ځان ته کاږ او دروي

یوه لحظه کښې د پېړو قیصه ده

❁ ❁

شيريني تا چې ورته ګل لړه کړه

سیند خونړیه شولو په واک کښې نه دی

د ګلي سره خوله ماشومان ډوبوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنګه راغلې یمه ستا کلي ته
شیرینې هیڅ رانه تپوس مه کوه
ما د خپل زړه دپاسه خپې ایښې دي

❁ ❁

سر چې مې غوڅ کړې نو شیرینه زما
وایې زه دا د وینو کربنه ګودم
چې د دریاب اوبه ئې چرته اوړي

❁ ❁

وه لېونې له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سیلۍ الوزي
په تا به لاره کښې لمن واړوي

Scanned by CamScanner

چې ستوماني لږه ويستل او غواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خوره کړې وجود
د ګل خندا هم حادثه ده د ژوند

شيريني اوس او وايه څه اوکړمه
ما د خپل زړهٔ د غل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بيا هم اوازونه کوي

پرېښ ده چې دغسې دې خلق رټي
درته به ګفت قدرې چاکړې نهٔ وو
خو ستا په خوله کښې هډو ژبه نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکی غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې ستر ګې راویستلې وې نو
داړه به دومره په سر نهٔ وو ختي

❀ ❀

دا ساده ګي ئې نشي تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې بنګلې جینۍ
د لوپټې د لاندې ځان پټوي

❀ ❀

پلار دې زما بابا ته بنه کړي دي
که ته زما په خوله باور نهٔ کوې
درشه د مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

خبره وړاندې نه پرېږدې ښهٔ ده
داسې چې بوسو کښې اوبهٔ بوځې نو
هسې نه ورستو ترې لانجه جوړه شي

❁ ❁

تهٔ پوهه نه ښهٔ نهٔ وې نادانې جینۍ
که لاس او خپه دې لږه هم شي خطا
بیا به د سترګو لګېدو نه اوځې

❁ ❁

د ګلې دا دستور مې خوښ نهٔ شولو
پېغلې کټوی په نغرې پرېږدي او
د ګاونډې کره تنور لمبه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې اننګې کښې به چرګاو کوو تا
او زه به تاسو کره درغلمه
نو څوسره ختې به ترې جوړې شولې

❁ ❁

په زړه کښې ځان سره کرم ربیمه
دې کښې به خاورې ستړګې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوي ستا

❁ ❁

خاورې څوک پوې شي په خوندونو دروند
زموږ وطن کښې چې سپړلي راځي نو
نو بډه د مینې په اوګو سوره شي

Scanned by CamScanner

د سینګکو غوندې ژوندون دے زما
توره تیاره کښې پلوشې وېشمه
د ګلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❀ ❀

نن یو سپین بږیري په ژړا کښې ویېل
لونه مې تښتي ایسارېږي نه اوس
بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

❀ ❀

خاورې به وده زما قام اوموي
اونه چې هم دلته راپورته کړي سر
زلمي يې ځانګې په تبر ونوهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا خو دې سترګې غړېدلې نه دي
د ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

❁ ❁

د ژوند يوې غرمې دې زور اوبه کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا د زنې خال تازه دے

❁ ❁

يو د اتيا کالو سپين ږيري بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو کښې تسبې اړوي

Scanned by CamScanner

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زه
او د اوبو چپې راتاو شي له ما
وایم که ستا د زړه درزا تېزه شوه

❀ ❀

سترګې چې مانه اړولې دي تا
زه د ساحل طرفته زور کومه
خو د دریاب چپې مې ځان سره وړي

❀ ❀

نن خو مې ټول بدن دردونه کوي
شیریني غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانۍ مې د وجود اووتي

ته ګل فروشه، زه مئين د ګلو
ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے
ته په شپېلې زه په شپېلو پسې ځم

اووايې دا فضول خرڅې نه منم
هاغه مېرمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پانچې خورمه زه

ساده جينۍ ده هسې ځان ولې خوري
هغوی د شمعې وجود څه او زغمي
څوک چې په ګلي کښې سکاره پټوي

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څو مره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شیشې خېژوي

❀ ❀

لمڅې د ژوندون غوښتنې نه پېژنو
خدای شته چې سل کاله په ورستو لاړو
موږ چې یوه ګېنټه ګهړۍ وړاندې کړه

❀ ❀

دا بې حسي به مانه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غور ځنګ نه کوي
ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

Scanned by CamScanner

رو رو مې تانه اعتبار پاسېدهٔ
ستا محبت هم اخبارې بیان شو
دَ پروف خامې پکښې بلا ډېرې دي

دَ ژوند په داسې مرحله کښې یمه
هر یو ماشوم چې راته اوخاندي نو
زما پرې مینه دَ بچو ماته شي

چې یو طوطي مې بندیوان اولیدو
وېل مې کښې جوړ په پنجره کښې شومه
رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرېکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې ورېځې راشي
ماته د هاغې چم قیصه یاده کړي
چې اوسېدونکي ئې سېلاب اوړي وو

❁ ❁

خدائے شته دکورمې دروازه نشته دے
خو زهٔ راګېر په دې فرېب کښې یمه
چې هواګانې ماته ور ډبوي

❁ ❁

زړهٔ مې درزېږي چې ئې اونهٔ وینم
د سمیّه او د نعمان مینه مې
په خېل حسّان باندې هم ماته نهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خیال اوباسه ستوماني شیریني
ځکه بې حجابه دي د نمر پلوشې
ستا تصویرونه په دیوال جوړوي

✿ ✿

درنې وریځې په اسمان شوې خورې
اوس د ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته د تندر غورزېدو ویره ده

✿ ✿

اے د رنګینې لوېټې مسې منې
ته چې اوده ئې او سیلۍ والوزې
وېم که هندو رانه کشمیر یوړلو

Scanned by CamScanner

د ګودرونه د ښائست بلبله
چې د اوبو څاڅکي را اوري په ما
نو چار چاپېر په ګلي اور پورې شي

تهٔ که سوره شوې د هوا په اوګه
خو د اثر نه مې وتلے نهٔ شې
زما د اس رفتار به تالاندې کړي

زهٔ چې سر تور سر جینکۍ اووینم
په زړهٔ کښې ځان سره کرم رېبمه
د وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

ما له زما دَ سوال جواب راکړه ته
مېړنې نيت که دې صفا وي دَ پېين
بيا په وېښتو ولې حضاب لګوې

❁ ❁

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه درياب دَ کلي
کچه کورونه په اوبو لاهو کړې

❁ ❁

ځان مې په اور پورې نيولے دے بس
که زما سوی مخې ته پام نهٔ کوې
ما سره هېڅ نشته ثبوت دَ مينې

ميني د ژړې ماڼۍ ګړسته زړه
تا چې سينې پورې را اخښت کړمه نو
يو نه خطله کېږي ژوانه ټټپه ټړه شوه

❁ ❁

غم زما زړه داسې خوږېدلی دے
دومره يې چې ځان باندې خوار کړې دي
خو د خدا هسې چې زده نه شولو

❁ ❁

دغه احساس به پېړيا اوړي ما
پېغلې چې هسې هم تندې ګروي
وايم که ماته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زهٔ مرمه خو خوازهٔ به وېښم
یوې کمزورې دَ انار اونې نن
یو زور اور طوفان په شا تمبوُ

❁ ❁

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېټې نه چې مغلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❁ ❁

دغه علّت به تر پټه خڼکه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وایمه زهٔ
زما دَ قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګوري پام به کوي
بیا به خپل ځان راټو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آیینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکاري قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اوویـنم رواني اوبهٔ
وېرم که په زانګو پسې منـړې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګوري
وه لوګړ په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند دَ بقا دَ اندېښنو مېوه ده
که دَ تخلیق شعور بېخي نهٔ لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دي

❀ ❀

دَ موسمونو جیب اوخوړي جوړ
دَ بنار پخه بنګله چې، تهٔ پرېږدې او
دَ کلي شاړ کور ته تړې کړه کوې

❀ ❀

نو ر دَ کېبل تارونه مهٔ خوړَوه
زما دَ ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راتو لوے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکارې قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اوویښم رواني اوبهٔ
ویرم که په زانګو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا ' خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګید په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ بقا دَ اندیښنو میوه ده
که دَ تخلیق شعور ښځې ته لري
نو څرګه ولې په هاګو ناسته دي

❁ ❁

دَ موسمونو جیب اوخوړې جوړ
دَ بنار پخه بنګله چې تړ پرېږدي او
دَ کلي شاړ کور ته تړې کړه کوې

❁ ❁

نور دَ کبیل تارونه مهٔ خوروه
زما دَ ژوند تصویر تړې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې دښتونو نه بهر راوځه
لاکه خبرې یې زده کړې نه دي
دَ خارونې مڅوکه مه پرېکوه

✿ ✿

چې په ځنګل کېنې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کېنې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې را یادې کړمه

✿ ✿

خدایه شته زما دغه مطلب خو نه وو
ما چې در یاد کړو دَ مشکنو امېل
په تا نرۍ نرۍ خوَله راغلله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان کانړه کړو
لاس کښې مې هيڅ نشته شين يې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زهٔ

ستا سادګۍ مې زړونه لېونی
ته له هغوي نه د خپل طمع کوي
څوک چې مدام ګلې کښې سپې جنګوي

د انتظار لمحې قيامت وي ګلې
زهٔ داسې څاڅکې څاڅکې ويلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونيسي

Scanned by CamScanner

چې ئې زما د پاره کور پرېښې وو
اُ لېونۍ دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

❀ ❀

دَ دواړو روغه اوس بلا ګرانه ده
لاره دَ ژوند تر پېله کړې ده ما
وخت په یوه ځي زهٔ په بله ځمه

❀ ❀

نن یو بوډا ته اُسېنې اووېل
ستا دَ غوږونو وېښته هم سپین شو خو
اوس هم دَ ښغلو په خندا تېروځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د صحرا غريب کډي ژوند تېر و

خاورې سمون او خوړې کارونه زموږ

ناست يو مدام له شګو پرې غرو

❀ ❀

نه زور منو او نه زيات کوو موږ

واوره د امن په غريب کډي وُرکه

موږ ه د باز منبوکې نه پرېکوو

❀ ❀

تازه تازه وي د دالان سپورې ته

پازه ئې مراوي کړي د نمر پلوشې

بېغلې زموږ د مينې پلاڼ غونډې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زۀ د فطرت ناوې د لاسه نيسم
او په ډولۍ کښې ئې د خيال کېنوم

❁ ❁

شيرينې ګرځم د کلام لاړو کښې
چې ستا د ژوند غمې رايادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

❁ ❁

او منه سر به دې د خپو لاندې کړم
په هيڅ فرېب کښې راګېرېږمه نه
زۀ د مارانو نسل ښه پېژنم

Scanned by CamScanner

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم
زه دومره لویه سینه هم نه لرم
چې تل به ستا ماشوم له پیو ورکوم

❁ ❁

زه د ګناه بازار ته هم تللې وم
خو چې د مور اوښکې رایادې شولې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

❁ ❁

لار پکښې نه مومي د نمر پلوشې
تازه هوا پکښې ښخې نه لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې د پښتو چرته وي
د ښار درزیان چې درله ناپ اخلي

❀ ❀

د ابادۍ پکښې درک نه لګي
د ښار مخانو اوازونه اورم
په ما په داسې ځاے کښې شپه راغلله

❀ ❀

اوس زه د کلي په ناموس باندې مرم
ما چې مې لوربنګل کړه په دوارو مخو
یو د دنیا سیلاب کښې ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

دَ پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
دَ ښائسټونو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په مخ تورې حلقې جوړوي

❁ ❁

ستا په یادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا دَ دریاب دَ سر نقشونه نه دي
چې حادثې به ئې دَ ځان سره وړي

❁ ❁

شیرینې ستا خو ځلوبېږه خوښې وې
چې خپلې بدې ورځ تله اوګورمه
نو زما سپوره نمرۍ هم اونخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ پابندي چې په تا نه لګوي
مخ کښې هر وکې راو تلي دي ستا
ته د خاوند ازاد خیاله یو ړلی

منم چې ته ما سره مینه کوې
خو زه دې بیا هم خپلولی نه شم
ستا سو د کور چار دیوارې نشته دے

هیڅ ازادي راته حاصلې نه شوې
وضاحتونو کښې مو زوند تېر شولو
مونږ ه په یو بل اعتماد نه کوو

Scanned by CamScanner

پېغلې وئېل خپلو همزولو ته نن

چې دَ ښکارې دَ سترګو شمع مړه شي

هله په خپل پالنګ کښې خوب اوکړمه

❁ ❁

تهٔ دَ کابل يوه ساده پېغله ئې

زهٔ خوشحالېږم چې نزدې راځې خو

څهٔ! دَ بابا پوزه دې مهٔ پرېکوه

❁ ❁

دَ ښار مېين مې تهٔ خبر ئې که نه

دَ يو مزدور سترے ستومانه وجود

څومره دمه شي چې ستا کور داوينې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څې منډې ترړې مې د ژوند سترړې کړې
سترګو ته ستا تصوير راوړاندې کړمه
زه د وختونو له ځکن نه اوځم

۞ ۞

اوس زه تخیله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بدعمله ئې ته
مینې زما د څېکونه ورانه کړه

۞ ۞

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس رابښکلو
اوس زه په کوم تاخ کښې ځانګې واچوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې اولګي رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې ميلو اوليده

✿ ✿

خومره بسیاره دے دریاب د مینې
وېم که ما تخت د سلیمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله پاڼې راکړله

✿ ✿

د يوې پېغلې بې وسي مې وژني
تنده ماتېږي نه زما د نظر
ناوې که توله د کالو ډکه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته راته خاندې خو شیرینې زما
د ژوند له خېږ نه مې باور پاسوي
ستا په کمځو کښې چې ګلاب مړاوي شي

❀ ❀

د هر سپېلي د موسېدو نه مخکښې
مونږ د نغښتر د اونو ګړ کړې وو
د دې سړک غاړې خالي ولې شوې

❀ ❀

بوټې چې دې لږ هم په اوږدو پرېوځي
لکه د چړګې اواز نه کوي
ته د تخلیق عذاب زغملې نه شې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساختنې له ئې تهٔ
سترګې له تا نه ځکه نهٔ اوباسم
چې دغه سترګې دې ویستل غواړمه

❁ ❁

زر دې چې شاړې شي چړې د کلي
اوس که زلمي چرته یو ځائے اوینم
خپله درنه او د بل سپکه وائي

❁ ❁

سر توري مهٔ راځه زموږ کلي ته
تا چې په کومه زمکه خپه ایښې ده
هلته د خلقو نه ځاې اوټې دې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله باندې دَ ژوند زېرے
هلته چې ستا سترګُ اننګې اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❀ ❀

دَ ښار بې حسه مرمرینې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونیسي
وېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوي

❀ ❀

یوې ښارۍ راته سنګوکینې ویُل
تا ته زمونږه دَ ژوند پېته نشته
هره دَ ښار بجینۍ خرابه نهُ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر څپې شمارلې دي چا
زما دَ غم ما نه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

❁ ❁

اوخاندې ماته، لېونی اووائې
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نیسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چینې را اوځې

❁ ❁

دَ احساساتو ژبه مهٔ کوشکوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا کسرا کانې ضروري نهٔ کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زړګونو کالو لار سر کړله

❁ ❁

ښکه به حق د چارلاندې کړمه
ما د ډېل ګاډي د پایو منځه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

❁ ❁

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کېږي
خو د خپل ځائے نه هرو رو نه وهم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له يې نه راوړمه ورېږم کوي
تا چې د سود په مال خيرات کړې دې
په ما حرام شه، د خنزير غوښه شه

❁ ❁

دسې بې ځايه انديښنو اوخوړې
کنې نو ستا نه کښې چا پيښ شين ږنې
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دې

❁ ❁

تبه که ستا سر ته ختلې نهُ ده
پريږده د مينې په جواب کښې به تا
د خپل کاکا زوې ته کنځل نهُ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه تېره شپې سنه وانۍ
دَ هائيکو خو ئې جواب نشته دے
څوک دې اظهار غوندې غزل اوليکي

❀ ❀

هره موقع دَ لویو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړې نو نخرې مهٔ کوه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

❀ ❀

زما ناموس له هر څه مخکښې دے خو
دَ خپل قامت پروا دې هم اوسکړه
دا مې په کم فهم کښې تصویر ځايوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون دریخنبلے دے خو
دومره را اووایه تسین ینې زما
ته مې دَ ژوند جواز په څه رد کوې

✿ ✿

څه لیونتوب مې خپله لاره نیسه
ته ورته ښکنبې ورستو کیږې څله
سپې به په تا پسې زنځیر اوشلوې

✿ ✿

چاپیره گورم او قدم اخلمه
زه دَ ناموس ساتلو غم کنبې مدام
تل دَ بنکاري دَ سترگو لار څارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څڅک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا آخر ښځه ځان ته وائې پهٔ څهٔ

❁ ❁

اَ چې له ورایه به ئې زړهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطي پهٔ شان خبرې کوې

❁ ❁

وېم که څوک مایاندې کوږې وږوې
دَ پښتنو ښځې چې اوویښه
دَ ګړکې دپاسه خپې واړوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شیرینې
بېخي په تا باندې اثر نشته خو
ګل دي په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

یو پنجابي راته پېغور کووُ چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سیکس موضوع باندې خبرې کوي

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسو نو پرتې
څا جوړ دَ خپله کوره غلا کړې ده

Scanned by CamScanner

د کائنات د ذرې درزا یمه خو
چې ستا د سترګو رڼائي ته شي
وایم که غار کښې د تیږو بندې یم

❁ ❁

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم
شپې یې ماته لیونے مه وایه
دا خو زه ستا بې وفایي یادوم

❁ ❁

ستا د فریب له ژوند نه مرګ ښه ګڼم
د سمندر څپو ته ځان سپارمه
خو د کاغذ کشتۍ کښې نه کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایکو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تږوله وینه
خو زما قام ته اورکې پړقوره

❁ ❁

شین یې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوبښکې له ینهو اوچې شي
خو زړه به څاڅکي څاڅکي ویلې شمه

❁ ❁

دَ موضوعاتو لمنځ کې نښته خو
ستا دَ بنا دُست لمن چې نه پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غوارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښځه نه پس دعا غواړي دا
ماتې کړې ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❁ ❁

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بیا دا سې ما یاندې راځېږه نهٔ شې
ګنې نښزه کېنې به دې سر پورته کړم

❁ ❁

دَ ښار او بو درنه لښه اوویسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې په سترګو باندې ښهٔ نهٔ لګي
ستا ځانګېدلې پرتو غاښې خاورې شه
دَ مخ سرخي دې په اوبو يوړلې

تهٔ چې ځې ځې خبرې کوې
زما جانان زما نيازبين بچيه
ورم چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

اوس راته خپل زخمونه ښائې ځمله
چې په يو ځائې کښې ګړه دې جوړ شي نو
بيا پکښې هر څوک په غوښو سکو لګي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به سنګار له دَ ځان څرته درومې
تا چې په کاڼي زما مخ ویشتلو
نو ائینه دې د کوړ ماته کړله

❀ ❀

پوزه دې پرې مهٔ شه د قام لپونې
دا ته دَ کلي په دې شاړه لاره
او وایه هر مازیګر چرته ځغلې

❀ ❀

دَ ژوند دَ هرې کشالې سمون وې
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نهٔ وو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې

ځان راته خدایګو شاه زاده ښکاره شي

ما چې شیرینه په پنړوس اولې

❀ ❀

دغه شعور ورله ورکړے دے چا

ښکاري چې کوته په کوترې کېږدي نو

پس شی له اونو نه مارغان والوځي

❀ ❀

ما د تاوان سودا خو نهٔ ده کړې

وُرک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه

د بینا سُتونو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ښائسټونو خوب که هم اوویــنم
دَ ازغکو ترنځې اوبــهُ اوڅکمه
لېـڅ دَ ځوانۍ په خوږو پوځ نه شومه

❀ ❀

دَ مـورولۍ جذبه دې ستا په زړهُ
تهُ چې پردې ماشومان هم اووینې
ستا له سینو نه دَ پېو دارې اوځې

❀ ❀

دَ کور کارونه درته پښو پراته دي
غریبه پېغله يې سنګار مهٔ کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خهٔ ناروا پېغله دهٔ ماته وائي
ستا په سينه به نکوم منګولې
خو داسې کلک رانه مروند مهٔ نيسه

✿ ✿

زېړ ګې زېړ ګې، سلګی سلګی شيرينې
ما دَ پيشو پنجو کښې خوب ليدلو
چې شڼ ځانو راته خولې وازې کړې

✿ ✿

ستا دَ ښيتيا خبر و تاب نهٔ لرم
نور درله ځې له درتلے نهٔ شمه
زهٔ به دَ کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نه کړي
څومره وير بړې په ځان، خورم خو دې نه
يو څو شپې کېته، شپې دې بس

۞ ۞

مينه رښتيا د بدن وينه اوڅکي
لا ستا د کور مخې ته ناست نه ومه
زړه مې ستومان، خپې مې مړې مړې شوې

۞ ۞

څه ليشتينکي مخ دې ورک شه، زغله
ا د چينار چينار قامت مېرمنه
تا په کمڅو کښې او ړانده نکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَمینې نهٔ رد کوم
خو ما چې چا باندې باور کړے دے
هغهٔ مې سترګو نه راتجهٔ اوړې دې

❁ ❁

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار
زهٔ په ستائینه دَ ګل ځهٔ اوکړمه
چې خوشبوئیانې رانه لار بدلوې

❁ ❁

تورو ځچو راکښې لشې پرېخې دې
اوس چې اوږدهٔ بانهٔ رابرندشې په ما
زما بدن باندې وینسته اودرَوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خوا ږه خوا ږه راګوري مدام

دوه قاتلاني دي راځي راپسي

ځان له دَ چا په توره سر غوڅ کړمه

❀ ❀

دَ ستر ګو تور دي دَ غزل مطلع کړم

داسي را تول تقسيم شو مه زه

لکه دَ کاڼي په منځ نيم شو مه زه

❀ ❀

دَ آرام سپوږمي مي حلواق تېر وي

ډېره که اونه دَ صحرا ګوره ده

دَ ژوند په لاسو کښي دَ مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هاغه ګودر سپوږمۍ دَ شال چرته دے
چې ستا په مخ، زما په زړهٔ مېشته وو
اووایه ستا دَ زنې خال چرته دے

❀ ❀

ددې ماحول جادو کېنې کېږه نهٔ شې
چې دَ هَوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چې دَ سمند رتېزې شې

❀ ❀

راشه په ساه ساه کښې مې ستا مینه ده
ستاکه باور نهٔ وي زما په ژبه
زما دَ زړهٔ درزاړ ته غوږ اونیسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې ما بنام تصوير جوړ وم
چې ستا ځوانۍ ته درنږدې غوندې شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګي غوندې شوم

❁ ❁

ستا دَ ښائست خمار چې چلې دے جوړ
ځنې که زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسين په خوله کښې ځګ ولې دے

❁ ❁

سيلۍ چې کلې کښې راوالوتله
چرګو وزرو کښې راټول کړه بچي
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خفه په خپله تنهايي نه يمه
خو ساه مې اوځي چې د کور اونه کښې
زه د مرغۍ بچې پوازې وینم

❀ ❀

د اورېښتل بلاک په اور دلان کښې
زه چې په هرې زاويې ګورمه
د قاتلانو ستر ګو شيش کښې يمه

❀ ❀

د غم ځيې د سرې ځې ورانوي
د يوې مور ژړا ليدلې ده ما
اوس د مرغانو بچې نه رانيسم

Scanned by CamScanner

زما آواز به دې زړه ته اوچوي
ما په شوکېس کښې اېښودلے نهٔ شي
خهٔ ډیکوریشن پیس خو نهٔ یمه زهٔ

❁ ❁

سم راته ښکارې د پښتون ښځې دې
اول دې ماته رابېره کړې او
روستو بیا راشې تا په شا ټپوې

❁ ❁

زما د مرګ نه سترګه نهٔ رپي خو
چې حادثې لاره کښې اووینمه
نو د جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټکیا وي توله ورځ کاروونه کوي
خو د جذبو په ژبه نه پوهېږي
ما د روبوټ سره واده کړی دی

❁ ❁

زما کتاب څه چېنګړ اولسولي
اوواړي دا زلمي په څرته وینو
دا خو زموږ د نه بېړۍ ویستي دي

❁ ❁

لوړه د مینې په مړه غلې شوه
ماته يې سپوره ډوډۍ کېښوده
بېغلې ښځه په اتې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيريني مه څه د غوبل مخې له
بڼې له منځه ترينه ځان اوباسه
چې تماشګېر د تخنبې منځ نه اولې

❀ ❀

د ژوند پايه څه نا روا تېزه ده
دا هم زما دوه تصويرونه دې خو
دواړو کښې هېڅ مناسبت نشته دے

❀ ❀

رانه يه ساه دېره په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نيائست مېرمنې
بيا د ګلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې کټه او تاوان اوګي
دَ ګل ورېمې چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سېلاب لاهو شي

❀ ❀

زما سينه کښې يې خپل سر پټ کړلو
زړۀ ته مې نوره هم راخخته شوله
ويل يې مه خه ما پېريان ويږوي

❀ ❀

دلته دَ هر چا په تندي کوځې دي
ژوند ته هسې چې دَ خندا ورځنې
زۀ دَ کاغذ ګلونه هم نه ګنم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دې

❀ ❀

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاړې شهید کړے دے ما

❀ ❀

رانه غزوه دَ بدر هېره نهٔ ده

که اُخرې ساګانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لارکښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خپره په ځان نه یم خوشحاله اوګرمه
ستا په لاسونو کښې چینجي اونښي
په خپله مور هم ګوزارونه کوي

❀ ❀

ډېر لوی ګړاو غواړي یو والی د سوچ
خېر که مې ښځه په مزاج نه رسي
زه خو لا مور هم پېژندلې نه یم

❀ ❀

زه د خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي تول
او د سګرېټ نه به لوګي پورته کړي

Scanned by CamScanner

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مرۍ پړسوي
اسمان د ستورو ادېره خونه ده

❀ ❀

کم اصلي ښځې نه دي اوساته رب
خدایه شته که مړه ئې کړې خونه سمبړي
د سپي لکه به د چا پلار نېغه کړي

❀ ❀

ما چاله سترګې توري کړې نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پورې کړې نو ژاړي ځله

پېغلې وېښل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په چا سېزي دَ موټر مالکان
بيا به زهٔ لفټ دَ چا نه نهٔ غوارمه

❀ ❀

دا څُنى ښهٔ دَ غاړې غور شي زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زهٔ چې ماشومې لور له پړق ورکړمه

❀ ❀

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سېزلې ده چا
ما دَ درياب په سر اېرې اولېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه خوبونه تېښتولي دي تا
دا څه پېریان درباندئ ناست دي اخر
په نیمه شپه چې ستانه چغې اوځي

✿ ✿

ځکه زړهٔ ستا په خوله باورنهٔ کوم
که تاته یاد شي نازنینې پېغلې
تا به مین کاته وکښې ټکي کوله

✿ ✿

بې ځایه ویرې مه ځوانۍ خاورې کړه
سرته رسېږي نه کارونه د زړوند
پېغلې راځه چې دواړه مینه اوکړو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبهٔ دي، مخ سپوږمۍ دي
خو دې پړاو ته دَ راتلو نه وړاندې
ډېر مې دَ خپله ځانه اور وېستی دے

❁ ❁

تا چې زما تصویر په مخ بنکل کړلو
وینې مې ټول بدن کښې جوش اوهٔ
سمندرونه مې دَ خیال سپوږمۍ شو

❁ ❁

په شوګیرو باندې ستوماني ؤ اوس
بیګاه مو ټوله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل دَ زړهٔ حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے
دا خو سپوږمۍ خپله څوانۍ تا سره
یو څو ساعته امانت ایښې ده

❀ ❀

دَ کوکو پرېشر دې سوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مهٔ تېزوه
په چم کښې ورکوه ټکنې جړتۀ به اونځوي

❀ ❀

زهٔ بې وسۍ باندې یقین نهٔ لرم
دَ خپو دَ لاندې په دې زمکه خو وي
که دَ غریب په سر اسمان نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلو سپېند ونو ته منګي مه اوړئ
څوک ساه لرونکي ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوږ بوږکی جوړوي

❁ ❁

چې پرسېدلې مخ زما اووينې
تو په خندا اووائې ژاړي څله
راځه چې زه درله ژبې ماته کړم

❁ ❁

دَ بد نصيبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شيرينې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر يو ګل دَ زړهٔ سندره يمه
دَ خپل احساس په درته خهٔ وايمه
ستا دَ ساګانو دَ ورمو نامه ده

❁ ❁

چې منډې تر ړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه پکښې په سر اولګي
لاړو کوڅو کښې ډزغې مهٔ کوه

❁ ❁

تورو شپېلو نه چې لوګي پورته شي
ويمه که ورځ مې دَ وادهٔ ده ګنې
زما ياران ما په پالنګ خښوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سړي نشته دے
چې دَ چا څه زړه غواړي هاغه کوي
چړګه یانګ اووائي چړک ها واچوي

❁ ❁

زما سندرې خوندې کړې دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نژدې نهٔ شې میراته به شې

❁ ❁

زهٔ په خپل ځان کښې راتولیږمه نه
تن دې جوړ خوب دَ پېغلتوب اولیدهٔ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوروبه، هر څهٔ چې وي، غم مهٔ کوه
او خانده کلکه راتړ غاړه وځه

❀ ❀

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خېرې کړې دي
ګنې نو میاندې خپل بچې ولې خوري

❀ ❀

ستا دَ پېښن ښو شرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رَسوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زهٔ یو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زهٔ هندوانې سره شو ملې نهٔ څکمه

✿ ✿

دَ سامرۍ نسل او سېږي دلې
که ئې په خېلو سترګو هم اووینې
دَ څخې اواز پسې به غوږ نهٔ اوړې

✿ ✿

د ننګې ځوانۍ دې دَ اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شوم زهٔ
نو ستا عظمت راته را وړاندې شو لو

Scanned by CamScanner

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه

ستا تصويرونه په ګلدانۍ کښې ږدمه

څه لېونی زړهٔ په البم څخهٔ کوم

❁ ❁

دا خوب به نهٔ وينې چې ښکېل به شمه

له څانګې چې مې الوځوې

يوه مرغۍ يم پوره سېل به شمه

❁ ❁

زنځير موګې، موګې زنځير اوخوړهٔ

تعبير مې خوب، خوب مې تعبير اوخوړهٔ

نن دې ويښو رانه تصوير اوخوړهٔ

راځه که څې ګنې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړهٔ کښې پاتې نه دے
چې اوس به زهٔ تا ته جولۍ نيسمه

❁ ❁

په خط کښې ليکې جوړې هره دې کړم
بلا زورلے يم دَ مينې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❁ ❁

ته په خوراک کښې ولې خيال نهٔ کوې
لا خو دِ شپږ مياشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې په خوارۀ دراولم
دا ستا ځواني که دَ صحرا تنده شي
نو زۀ به اُونه دَ کجورې شمه

❀ ❀

څۀ که یو ځلې کړو دَ ژوندون حادثو
زمونږ ه زمکې، اسمانونه بېل دي
تاسو خیرات غواړۍ مونږ مینې ویشو

❀ ❀

راسره دومره مینه هم مۀ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مره کښېره خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې دې زر په واپس راشمه
داسې ښهو کېږي او ښکې مه ځلوه
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

❁ ❁

مینه تر منځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلو په څېر کېږي ساه واخلمه
ستا دَ بدن وږمې مې ځان سره وړې

❁ ❁

ګټه په هر حال کېږي لم ستا برخه ده
ټول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرند بانه وسله غورځوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه دَ ژوند هره تیارهٔ تمبوي
ستا دَ نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورکې پړقوي

❁ ❁

دلته دَ وینو سېلاب ولې راشي
د دې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه دَ چاپېل ټوکوي

❁ ❁

تهٔ دَ ګلاب دَ ګل ښائست ستایه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپرلی درته په پښو پرېوځي

Scanned by CamScanner

ستا آواره زلفې چې تک ورکړي نو
ډک شي له زهرو نه وجود د هوا
بیا چې څوک ساه اخلي نو ساه ئې ترې اوځي

❁ ❁

ډېر شرپسنده ، ځنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مړ دې شمه
خو زه د دې کلي اوبه نه څکمه

❁ ❁

زه بې ګناه چا سره چېړ نه کوم
تاکه لګې ببره کړې نه وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلے نه وے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې اوبهېږي
څه که اسمان دربانديٰ اوروروي
خوږ پوډر به رانه پورې نکړې

❀ ❀

راپورته کېږه چې اننګې ته اوځو
راځه باران دَ پشکال وربېږي
که موګرمکې دَ بدن ماتې شي

❀ ❀

ته خفه کېږه مه شیرینې زما
که دا ژوري په ما خولې نکوي
دَ بدن وینه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره پېغلو دَ زړهٔ سر یمه زهٔ
که دَ یوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصویر نه به لمبې پورته شي

❁ ❁

چا سره وخت کوم دے چې مونږ اووینې
ټوله دنیا دَ ځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راته غاړه ووځه

❁ ❁

دَ اسمان ستورې راته غوږ کښې واڅي
په خپلو سترګو کښې ئې خال دے ځکه
زما په سینه لمن داغ لګوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جينۍ نهٔ وه ليدې
زهٔ هم انسان یم اخر زړهٔ لرمه
خطا مې نهٔ وه که خطا شومه زهٔ

❀ ❀

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ ښيښتون کور کښې پيدا يمه زهٔ
دَ پېغلو ژوند برباد ولې نهٔ شم

❀ ❀

مينه مو نهٔ پرېږدي دَ شپې تياره کښې
که دَ اوبو په لاښې کښې هم ناست يُو خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ راځغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پېلوشې د نظر
زړه به زرغون نه کړې د ژوند فصلونه
بیا به په دې للمه باران اونه شي

✿ ✿

ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړ بښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا پسې مې لاره چرته شم

✿ ✿

زما لباس په ما کښې تنګ خو نه دے
ژوند د نولي او د مارجنګ خو نه دے
کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

دَ کیټس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَ غالب شاعري هم لوستې ده
ستا دَ یوې خندا جواب نهٔ لري

❀ ❀

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست میرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر پښه روانې دي چینې دَ مینې

❀ ❀

دَ ایښې په مخ سرخي چرته وي
چې دا شفق ګلګونه سپړي
دا پرې هم ستا دَ انګو سپوري دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساده جینۍ ده وائي مه ویرېږه
ستا نه خوږه زیاته زړه وره یمه
پوهېږي نه چې دا مې څه اوویل

❁ ❁

د پېغلتوب مستۍ دې ډوبه نه کړي
دا خو بېړۍ چا سره کږې نه اولي
د سمندر اوبو ته ټوپ مه وهه

❁ ❁

ماتې پېسې چې جېب کښې نه لرې نو
ځان داسې مخکښې مخکښې هم مه کوه
کنې نو لوټې به درله مات کړمه زه

Scanned by CamScanner

ما پکښې عکس دَ لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه دَ ژوند اینه
زه چې بېدار شمه، ما خوب اولیده

❁ ❁

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اُکمل ماله دَ هسپتال نرسه ده

❁ ❁

سپوږمۍ مې که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب ئې کړې
ستورې دَ سینه تل کښې هم سترګې وهي

څهٔ ازمېښتونه ئې دَ زړوند دانيسي
کښې نو زړهٔ نه ئې لمبې پورته شي
مور چې دَ تې نه خپل ماشوم پرېکوي

❁ ❁

ستا دَ نظر مستۍ لاهو نه کړې، ما
زړهٔ کښې مې مينه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان يمه زهٔ

❁ ❁

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېونې سپي خوله ورواچوله
اوس ئې په کېږه کښې کوترې شوې دي

سره لوپټه دې په ما مه غوړوه
وېښ بزم مانه چرته هېر نه شي
زما نظر څه سېلانے غونډې دے

❁ ❁

کښې اختر ونه شي چاپېره له ما
د صائمې د سترګو پړق چې وائي
روژه کښې سيد الابرار شوے دے

❁ ❁

ته په ماښې کښې د جنت مېشته يې
د ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خپل ځان ته زړه کښې فرښتې ښخوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته د کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

❀ ❀

راکوړه مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❀ ❀

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا دَ وړې کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ورته کته نشم ، خو
میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتي نو
بیا دې زامنو له واده نه کوي

❁ ❁

زه دَ رومان یوه سندره یمه
زما دَ ژوند په هره لار الوځي
ځرخکې ، زانې ، لوګړ ، بلبلې

❁ ❁

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مه شه
خو اوس په دې کښې به ځوک څه اووائي
لېوانو مات کړل دَ هوسو ښکېرې

Scanned by CamScanner

مونږ ئې حقونه په سر سترګو منو
خو ښځې نهٔ سپارو طوفان ته د ژوند
څوک د هوسې په اوږو بار نهٔ اوړي

❀ ❀

ما چې پرې ټول عمرخېل ځان خوړلو
لکه ببره کړې چې ما اوويني
کرسه کښې تاؤ شي رانه ځي واړوي

❀ ❀

هڅې به دې لاس کښې برکت رانشي
د پلار په ځې چې لګېدلے ئې ته
ياد ئې ساته څوک به دې ځې نهٔ کوي

سر مې قلم نه کړې منصف د وطن
د ګلو لغته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې ورځې دي د ګل

ته د هاتهی غوږ کښې اوده ولې ئې
چې په لستوڼي کښې ماران ساتي نو
ځان به ستا په خود کښې اوبنګېږې

چا ئې د زړه درزا لیدلې نه ده
ا شازادګۍ قرانګو ما یادوې
بندې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تا ته د ژوند لارې نیسي
خپلو بچو سره شطرنج مهٔ کوه

دومره په مینه مینه مهٔ راګوره
لمسې نه ورانه ترېنه سازه نهٔ شي
ښځې زما توره کېنې زنګ نښته دے

د بدمعاشانو ښار دے غږ مهٔ کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړي
ټوپۍ مې ځکه په چمبا ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعر چاپ کتابونه

(۱) د رڼا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء

(۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء

(۳) سترګو کښې خوب د کودرپاتې نه شو ، پښتو شاعري ۱۹۹۶ء

روہیے ایوارډ یافته چاچا کریم بخش ایوارډ ۱۹۹۶ء

(۴) راته غوږ دونو کښې بنګړي شرنګوي ، د پښتو هایکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء

(۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء

(۶) کاڼې د ګل په لاس کښې خوند نه کوي ، د پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء

(۷) اوازونه او دایرې ، پښتو تنقید ، ۲۰۰۱ء

(۸) په ساحل د نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء

(۹) ستا د خوانۍ تصویر په خوب اوده دے ، د پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تیار

(۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ ایچ۔ ڈی مقالہ)

(۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید

(۳) هایکو او پښتنه هایکو ، تنقید و تحقیق ۔

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library